

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE OBCE

PITELOVÁ

**Podľa § 5 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

August 2021

Obsah

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	3
I. Základné údaje o obstarávateľovi.....	3
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	3
B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH Ú ZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA.....	4
I. Údaje o vstupoch	3
II. Údaje o výstupoch	8
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA.....	11
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	11
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	11
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	32
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	36
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom).....	37
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	37
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení..	37
VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie.....	37
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)	38
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	38
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa	39

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie: Obec Pitelová

2. Sídlo: Pitelová

3. Meno a priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa:

Martina Záhorcová, starostka obce, Obecný úrad Pitelová, Pitelová 79, , 966 11 Trnavá Hora, , tel.: 045/6775 131, e-mail: pitelova@pitelova.eu

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie: eR STAR s.r.o., Ing. arch. Pavol Bugár, Trieda SNP 75, 974 01 Banská Bystrica
kontakt: tel.č. 048 429 99 08, e-mail: erstar@erstar.sk

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov: Územný plán obce Pitelová

2. Územie: Banskobystrický kraj, okres Žiar nad Hronom, obec Pitelová, katastrálne územie Pitelová.

3. Dotknuté obce: Trnavá Hora, Kľačany, Jastrabá, Stará Kremnička, Šášovské Podhradie, Jalná.

4. Dotknuté orgány: Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovávaní a schvaľovaní územného plánu obce sú orgány podľa § 140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov

5. Schvaľujúci orgán: Obecné zastupiteľstvo obce Pitelová.

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.
Vplyvy územnoplánovacej dokumentácie nepresahujú štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH Ú ZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.

Výmera katastrálneho územia obce je 1081,39 ha. Časť územia katastra tvorí pôda využívaná na poľnohospodársku výrobu na pestovanie obilovín, technických plodín a výrobu krmovín. Poľnohospodársku pôdu tvoria prevažne trvalé trávne porasty – 29,57 % orná pôda – 10,41%. Lesné pozemky tvoria 44,65 %, vodné plochy 0,77%, zvyšok tvoria ostatné plochy, zastavané plochy a nádvoria.

Navrhovaný záber poľnohospodárskej pôdy celkom pre I. a II. etapu je 27,9291 ha, z toho 11,4332 ha je v zastavanom území obce.

Riešenie územného plánu si nevyžaduje záber lesných pozemkov.

Tab. 1 Prehľad rozvojových plôch s výmerami záberu poľnohospodárskej pôdy

Lokalita	Druh výstavby	Situovanie	Názov lokality	Plocha lokality (ha)
1 - 12	IBV	v zastavanom území – preluky	Centrum	2,1863
54	ROZŠÍRENIE CINTORÍNA	mimo zastavané územie - západnej časti	Centrum	0,3469
13 – 29, 31 30, 31	IBV	v zastavanom území – preluky	Horný koniec	
		mimo zastavané územie		5,0983
32 - 34	IBV vrátane technickej a dopravnej infraštruktúry	mimo zastavané územie Východná časť obce	Gálička	8,9107
35	IBV vrátane technickej a dopravnej infraštruktúry	mimo zastavané územie Východná časť obce	Kemeničie	2,2468
36	ŠPORT	Mimo zastavané územie	Čierne zeme	1,6267
37, 38	IBV	V zastavanom území	Čierne zeme	0,4333
39, 41 - 46	IBV	v zastavanom území – preluky	Záhrady	1,816
40	IBV vrátane technickej a dopravnej infraštruktúry	Mimo zastavané územie	Záhrady	1,8978
47	REKREÁCIA + IBV	Mimo zastavané územie - v severnej časti územia	Kuricovci	1,0732
48 - 52	REKRÁCIA	Mimo zastavané územie - v severnej časti územia	Kuricovci	1,5859
53	IBV	V zastavanom území Doplnenie preluky	Klačianska dolina	0,28859
Spolu				27,9291

Záber poľnohospodárskej pôdy v zastavanom území: 11,4332 ha.

Záber poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia: 16, 4959 ha, z toho na pôde osobitne chránenej podľa NV č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy je 5,2432 ha (spolu v zastavanom území a aj mimo zastavané územie).

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.

V obci je vybudovaný **obecný vodovod**, ktorý je v správe obce. Zdrojmi pitnej vody pre obecné vodovody sú miestne zdroje – pramene a studne. Údaje o vodných zdrojoch poskytol správca vodovodu obec Pitelová. Pre uvedené zdroje je vydané rozhodnutie OÚ B. Štiavnica č. 2009/01350/ZH_BEZ zo dňa 28.9.2009 s povolenými množstvami:

Vodný zdroj	Povolený odber v l.s ⁻¹
prameň pri Materskej škole	0,2
prameň Pálky	0,06
studňa U Ďurčov	0,13
prameň U Štefankov	0,5
studňa Čierne zeme	0,4
prameň Záhrady	0,1

Obec Pitelová má v súčasnosti zásobovanie pitnou vodou riešené ôsmimi vodovodmi.

Vodovod Pitelová – Materská škola: vodným zdrojom pre vodovod je prameň pri Materskej škole. V roku 2019 bol odber z vodného zdroja $Q = 0,104 \text{ l.s}^{-1}$. Voda z prameňa je gravitačne privádzaná do vodojemu (VDJ) pri Materskej škole o objeme 27 m^3 . Z VDJ je voda gravitačne privádzaná vodovodným potrubím A, A1 – A4 DN 50 – 40 mm v dĺžke 900 m. Pri VDJ Materská škola je vybudovaná AT stanica, z ktorej je voda vytláčaná k spotrebiteľom cez vodovodné potrubie A11 a A12 profilu DN 40 mm v dĺžke 296 m.

Vodovod Pitelová – Pri cintoríne – Pálky: vodným zdrojom pre vodovod je prameň Pálky. V roku 2019 bol odber z vodného zdroja $Q = 0,021 \text{ l.s}^{-1}$. Voda z prameňa je zachytávaná do skruže o objeme 3 m^3 , z ktorej je prečerpávaná do tlakovej nádoby umiestnenej v objekte Obecného úradu Pitelová. Z tlakovej nádoby je voda vytláčaná do objektu Obecného úradu a 5 domov.

Vodovod Pitelová – U Ďurčov: vodným zdrojom pre vodovod je studňa U Ďurčov. V roku 2019 bol odber zo studne $Q = 0,035 \text{ l.s}^{-1}$. Voda zo studne je prečerpávaná potrubím profilu 2'' v dĺžke 180 m do VDJ o objeme 20 m^3 . Z VDJ je voda gravitačne privádzaná vodovodným potrubím profilu 2'' v dĺžke 785 m k spotrebiteľom.

Vodovod Pitelová – Na Hôdi: vodným zdrojom pre vodovod je prameň U Štefankov (Nad dedinou). V roku 2019 bol odber z vodného zdroja $Q = 0,344 \text{ l.s}^{-1}$. Voda z prameňa U Štefankov je gravitačne privádzaná do VDJ Hôďa o objeme 150 m^3 . Z VDJ je voda gravitačne privádzaná k spotrebiteľom hlavným vodovodným potrubím - vetvou D profilu DN 80 v dĺžke 690 m, ktoré končí v bývalom JRD. Na vodovodné potrubie - vetvu D sú napojené vodovodné vetvy B, B1, B11 a B12 profilu DN 50 - 32 mm v celkovej dĺžke 382 m a vodovodná vetva C profilu DN 40 mm v celkovej dĺžke 171 m.

Vodovod Pitelová – Horný koniec: pri VDJ Hôďa je vybudovaná čerpacia stanica (ČS). Z ČS je voda prečerpávaná cez výtlačné potrubie DN 63 v dĺžke 1720 m do vodojemu Horný koniec o objeme 20 m^3 . Z VDJ Horný koniec je voda gravitačne privádzaná k spotrebiteľom vodovodným potrubím - vetvou A, B, C a D profilu DN 63 v dĺžke 1365 m.

Vodovod Pitelová – Čierne zeme: vodným zdrojom pre vodovod je studňa Čierne zeme. V roku 2019 bol odber z vodného zdroja $Q = 0,207 \text{ l.s}^{-1}$. Voda je cez chlórôvňu umiestnenú pri studni prečerpávaná hlavnou vetvou A do VDJ o objeme 150 m^3 s max. hladinou 322,00 m n.m. Ide

o koncový VDJ. Vodovodné potrubie - hlavná vetva A je zásobným aj výtlačným potrubím. Z VDJ je voda gravitačne privádzaná k spotrebiteľom cez vodovodné potrubie - hlavnú vetvu A profilu DN 150 dĺžky 570 m a vedľajšie vetvy A1-A3 profilu DN 100 dĺžky 521 m.

V časti Čierne zeme je vybudovaný aj súkromný vodovod, ktorého vodným zdrojom je studňa s odberom $Q = 0,22 \text{ l.s}^{-1}$. Voda zo studne je prečerpávaná do VDJ o objeme 7 m^3 a k spotrebiteľom je privádzaná vodovodným potrubím profilu DN 1'' v dĺžke 270 m.

Vodovod Pitelová – Záhrady: vodným zdrojom pre vodovod je prameň Záhrady. V roku 2019 bol odber z vodného zdroja $Q = 0,054 \text{ l.s}^{-1}$. Voda z prameňa je gravitačne privádzaná do VDJ o objeme 50 m^3 . Z VDJ je voda gravitačne privádzaná k spotrebiteľom vodovodným potrubím profilu DN 2'' v dĺžke 530 m.

Vodovod Pitelová – Dolina: v súčasnosti je v tejto časti obce realizovaná výstavba vodovodu s napojením na verejný vodovod obce Trnava Hora, ktorého správcom je StVPS, a. s. Závod 06 Zvolen, Žiar nad Hronom. Vodovod je profilu DN 90 v dĺžke 530 m.

V súčasnosti obyvatelia, ktorí nie sú napojení na obecný vodovod využívajú na zásobovanie pitnou vodou vlastné zdroje – studne a miestne pramene.

Južnou časťou k. ú. Pitelová je trasované potrubie Pohronského skupinového vodovodu (PSV) profilu DN 400, ktorého prevádzkovateľom je StVPS, a. s. Závod 01 Banská Bystrica.

Časť Kuricovci je zásobovaná vodou z vlastných zdrojov.

Navrhované plochy na výstavbu v zastavanom území v prelukách budú napojené na jestvujúce rozvodné vodovodné potrubia.

Obec nemá nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Odpadové vody sú zachytávané v domových žumpách, septikoch, alebo sú priamo vypúšťané do miestnych tokov a cestných rigolov. Takýto spôsob odvádzania odpadových vôd, okrem DČOV je nevyhovujúci, lebo spôsobuje hygienické nedostatkov v obci. V obci sú dažďové vody odvádzané povrchovo jestvujúcimi nespevnenými a čiastočne upravenými rigolmi do miestnych tokov.

Obec nemá vybudovanú dažďovú kanalizáciu pozdĺž komunikácií. Dažďové vody sú odvádzané prícestnými rigolmi alebo priamym vypúšťaním na pozemkoch.

3. Suroviny – druh, spôsob získavania.

V území sa nenachádzajú ložiská nerastov. Pri realizácii objektov v rámci navrhovaných rozvojových lokalít bude potrebné zabezpečiť stavebný materiál rôzneho druhu. Množstvá potrebných materiálov nemožno v súčasnom stupni riešenia kvantifikovať a nie sú stanovené ani odborné odhady.

4. Energetické zdroje – druh, spotreba.

Riešeným územím prechádza 22kV vedenie č.303, vzdušné. Toto vedenie slúži ako napájače pre existujúce transformačné stanice VN/NN v riešenom území. Okrajom riešeného územia prechádza vzdušné vedenie 2x110kV, I.č.7503/7817.

V území je vybudované celkom 8 trafostaníc VN/NN, 7 stožiarových a 1 kiosková, o celkovom inštalovanom výkone 1,34 MVA, podľa priloženej tabuľky:

Poz.:	Trafostanica:	Typ:	Vlastník:	Výkon:
T1 47.01	Pitelová Obec 2 - horná stožiarová priehr.		SSD	250kVA
T2 47.02	Pitelová Obec 3 - horná stožiarová priehr.		SSD	250kVA
T3 47.03	Pitelová Čierne zeme	stožiarová 1-stĺp.	SSD	160kVA
T4 47.04	Pitelová – záhrady	stožiarová priehr.	SSD	160kVA
T5 47.05	Pitelová – Kuricovci	stožiarová priehr.	SSD	100kVA
T6 47.06	Pitelová Obec 1 - dolná	stožiarová priehr.	SSD	160kVA
T7 47.52	Pitelová - PD	stožiarová 2-stĺp.	SSD	100kVA
T8 -	Pitelová – Kuricovci	nová kiosková	SSD	160kVA

Z týchto trafostaníc je napájaný verejný rozvod el. energie NN v obci, vonkajším vedením na podp. bodoch.

Verejné osvetlenie v meste je riešené jednak svietidlami na podp. bodoch siete NN (v rozsahu vzdušného vedenia NN).

Obec nie je plynofikovaná a v územnom pláne plynofikácia nie je navrhnutá.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Cestná doprava

a/ Rýchlostná cesta R1

Veľmi malým rozsahom zasahuje do riešeného územia v jeho najjužnejšom cípe. Táto komunikácia nemá vplyv na riešenie územného plánu.

b/ Cesty III. triedy

cesta III/2492

Hlavný dopravný ťah pre riešené územie predstavuje cesta III/2492 – cesta podregionálneho významu, ktorá je trasovaná východozápadným smerom Trnavá Hora - Žiar nad Hronom a prechádza južnou časťou územia obce. Prechádza okrajom zastavaného územia je v zásade jedným zdrojom hluku v časti Záhrady a Čierne zeme. Uvedená cesta plní v súčasnosti funkciu aj súběžnej cesty s rýchlostnou cestou R1. Podľa územného plánu VÚC Banskobystrického samosprávneho kraja v riešenom území je potrebné rešpektovať regulatív:

- súběžná cesta s R1 v úseku hranica Nitrianskeho kraja – Žarnovica – Žiar nad Hronom – Budča – Zvolen – Kováčová (x I/69) pre dopravu vylúčenú z R1; výstavba súvislej trasy s využitím úsekov pôvodných ciest I. (II.) triedy so šírkovou homogenizáciou úsekov minimálnej kategórie pre cesty I. (II.) triedy

cesta III/2486,

Napája sa na cestu III/2492 v časti Čierne zeme, pokračuje na sever do zastavaného územia časti Centrum, kde končí pri obecnom úrade. Zabezpečuje cieľovú a zdrojovú dopravu.

Cesta III/2487 Trnavá Hora – Jastrabá

Do riešeného územia zasahuje na východnom okraji. Napája sa na cestu III/2492. Zabezpečuje obsluhu malej osady Klačianska dolina, správne prináležiacej obci Pitelová.

Na cestách III. triedy v r. 2015 nebolo vykonané sčítanie dopravy.

c/Miestne komunikácie

Všetky miestne komunikácie sú zatriedené v zmysle STN 73 6110 do funkčnej triedy C2, C3 a D1 v kategórii MO 7,5, MO 6,5/40, MO 4,5/30 podľa priestorových možností a dopravnej záťaže na týchto komunikáciách. Miestne komunikácie majú asfaltový povrch. Nové komunikácie sú navrhnuté v kategórii MO 6,5/30 resp. MO 5,5/30 a MOK 5/30.

Križovatky sú riešené v zmysle požiadaviek STN 736102.

Železničná doprava

Takmer súbežne s rýchlostnou cestou R1 severne od nej je trasa železničnej trate č. 121 zaradená v sieti TEN –T Hronská Dúbrava – Palárikovo a trať č. 118 A Zvolen osobná stanica – Hronská Dúbrava - Vrútky. Železničné priecestia sú bez závorov, železničná zastávka alebo stanica v riešenom území sa nenachádza.

V návrhu sú železničné trate rešpektované bez zásahu, nie sú navrhnuté nové priecestia alebo križovania. V návrhu je rešpektovaná požiadavka na rezervovanie koridoru pre zdvojkoľajnenie medzistaničného úseku Hronská Dúbrava - Žiar nad Hronom na rýchlosť 120 km/h a pre zvýšenie najvyššej traťovej rýchlosti na traťovom úseku Hronská Dúbrava - Horná Štubňa zo 60 na 70 km/h.

Hromadná doprava

Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby autobusovými prímestskými linkami do Žiaru nad Hronom. Ťažisková verejná doprava je vedená obcou po cestách III. triedy a je zabezpečovaná prímestskou dopravou SAD Zvolen. V obci je situovaných osem autobusových zastávok, z toho 2 v časti Klačianska dolina (cesta III/ 2487), v časti Čierne zeme 1 zastávka (cesta III/2492), tri sú na ceste III/2486 a dve na pokračujúcej miestnej komunikácii. Autobusové zastávky sú riešené len zastavením na komunikácii (bez zastávkového pruhu a bez niky). Len 3 zastávky majú aj prístrešky.

Rozmiestnenie zastávok pokrýva izochrony dostupnosti pre autobusovú dopravu 400 m pre celé územie obce.

V návrhu je riešené umiestnenie autobusových zastávok mimo komunikačnej siete v súlade s požiadavkami STN 73 6425 Stavby pre dopravu: Autobusové, trolejbusové a električkové zastávky. S rozšírením počtu zastávok sa v návrhu nepočíta.

Cyklistická doprava

Tvoria ju cyklistická a pešia doprava, ktoré sú hlavne rekreačného charakteru v rámci katastrálneho územia. V zastavanom území obce cyklistické trasy nie sú vybudované. V riešenom území sú existujúce lesné a poľné cesty, ktoré je možné využívať ako cyklistické trasy vedúce k prírodným a kultúrohistorickým zaujímavostiam do susedných obcí. Východným okrajom územia cez časti Pitelovský mlyn a Dolina vedie časť značenej cyklotrasy Pohronsko – Kremnický okruh.

V riešení územného plánu sú potvrdené jestvujúce trasy a je potrebné praviť ich pre potreby cykloturistiky. Cyklistické trasy riešiť ako samostatné, v súbehu s regionálnymi komunikáciami ako samostatný cyklistický pruh.

V návrhu je riešené prepojenie funkčnej plochy rekreácie a športu v regulačnom celku Čierne zeme s existujúcim športovým areálom v časti Centrum cyklotrasou.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.

Obec Pitelová je vytvorená z urbanisticky samostatných 8 častí: časti Čierne zeme a Záhrady sa nachádzajú v nive Hrona a časti Centrum, Horný koniec a Kuricovci na východnom úpätí Kremnických vrchov, časti Dolina a Pitelovský mlyn v údolí Ihráčskeho potoka. V obci nie sú v prevádzke priemyselné podniky, ktoré by znečisťovali ovzdušie imisiami. Vzhľadom na polohu a rozmiestnenie obce, táto nie je nadmerne zaťažovaná negatívnymi vplyvmi z rýchlostnej cesty R1 a tiež ani zo železničnej dopravy.

Najväčším znečisťovateľom ovzdušia sú lokálne vykurovacie zdroje, čo sa prejavuje hlavne v zimnom období a imisie z teplárenskej výroby v Žiari nad Hronom a Zvolene.

V návrhu sa neuvažuje s vytvorením nových plôch pre výrobné aktivity. Existujúci výrobný areál s výrobnou činnosťou súvisiacou so stavebníctvom (drevené, hliníkové plastové okná, markízy, zábradlia a ostatné výrobky) situovaný v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva je situovaný v dostatočnej vzdialenosti od obytných území. V obytnom území sú prípustné len také výrobné činnosti, ktoré nebudú nadmerným zápachom alebo prachom znehodnocovať úroveň kvality bývania. Dodržanie dostatočných odstupových vzdialeností od závažnosti zdroja znečisťovania ovzdušia sa odporúča podľa prílohy E normy OTN ŽP 2 111:99.

2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania)

Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Všetky splaškové vody sú vypúšťané do individuálnych zariadení ako septiky, žumpy, resp. voľne vypúšťané do rigolov a tokov bez prečistenia. Dažďové vody sú odvádzané rigolmi do toku Pitelová, resp. sú vypúšťané voľne na terén.

V návrhu je riešené odkanalizovanie obce gravitačnou kanalizáciou a vybudovanie 2 ČOV. Existujúca zástavba celkov Centrum a Horný koniec vrátane navrhovaných funkčných plôch a likvidácia splaškov z novonavrhovaných regulačných celkov Kemeničie a v II. etape Gálička je navrhnuté kanalizačnou sieťou, kde hlavný kanalizačný zberač A je trasovaný pozdĺž cesty III/2486, so začiatkom v časti Pitelová – Horný koniec a ukončením mechanicko-biologickou ČOV pri regulačnom celku Výrobný areál. Na hlavný kanalizačný zberač sú napojené vedľajšie vetvy B až F. Do tejto ČOV je navrhnuté odvedenie splaškových vôd aj z výrobného areálu a navrhovaných nových prevádzok v tomto areáli. Vyčistené odpadové vody z MB ČOV navrhujeme zaustiť do recipientu Pitelová. V regulačných celkoch je potrebné vybudovať splaškovú kanalizáciu v dĺžke 5175 m profilu DN 300. Množstvo splaškových vôd: $Q_p = 1,31 \text{ l.s}^{-1}$
Produkované znečistenie BSK₅: 871 obyvateľov x 60 g.deň⁻¹ = 52,26 kg.

Existujúca zástavba častí Čierne zeme a Záhrady, ako aj nové funkčné plochy v týchto regulačných celkoch sú navrhnuté odkanalizovať do druhej ČOV. V regulačných celkoch je navrhnuté vybudovať splaškovú kanalizáciu v dĺžke 2555 m profilu DN 300 s ukončením v MB ČOV s vyústením vyčistených odpadových vôd do recipientu neznámeho potoka prechádzajúceho cez regulačný celok Čierne zeme.

Na MB ČOV Záhrady a Čierne zeme je potrebné zabezpečiť čistenie splaškových vôd:

Množstvo splaškových vôd: $Q_p = 0,40 \text{ l.s}^{-1}$

Produkované znečistenie BSK₅: $355 \text{ obyvateľov} \times 60 \text{ g.deň}^{-1} = 21,30 \text{ kg}$

V regulačnom celku Pitelová - Dolina je navrhnuté odvádzať splaškové vody do nepriepustných žúmp s pravidelným vývozom na ČOV Žiar nad Hronom do doby vybudovania ČOV v obci Trnava Hora.

V regulačnom celku Kuricovci navrhujeme odvádzať splaškové vody do nepriepustných žúmp s pravidelným vývozom na ČOV Žiar nad Hronom.

Dažďové vody zo striech navrhujeme zachytávať pre úžitkové účely do podzemných dažďových zásobníkov. V prípade prebytku dažďových vôd určených na vlastnú spotrebu navrhujeme dažďové vody po vykonaní podrobného hydrogeologického prieskumu záujmového územia a preukázaní schopnosti podložia vsakovať povrchovú vodu, odvádzať do vsakovacích objektov. Toto riešenie zabezpečí, že dažďové vody ktoré do územia spadnú ostanú v tomto mieste a tým sa zastabilizujú odtokové pomery v krajine, zvýši sa retenčná schopnosť povodia a podporí sa prirodzená akumulácia vody v riešenom území.

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi:

V obci je zavedený separovaný zber odpadu. Separujú sa plasty, papier, sklo, textil, elektroodpad, autobatérie, bioodpad a od r. 2021 aj kuchynský odpad. Všetky domácnosti majú svoje nádoby na odpad, ktoré sú 2x alebo 1x (podľa druhu odpadu) v mesiaci vyvážené spoločnosťou Technické služby Žiar nad Hronom. Veľkoobjemové kontajnery sú vyvážené podľa potreby. Podľa vyjadrenia MŽP sú v riešenom území evidované skládky odpadu, reálne však tieto skládky sú zlikvidované, neexistujú.

Návrh v nakladaní s odpadom vychádza z VZN č. 1/2018 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území obce Pitelová, ktoré nariaďuje minimalizovať vznik odpadov, správne zneškodňovať odpady a maximalizovať podiel recyklovateľných surovín.

Prehľad vyprodukovaného odpadu v roku 2019:

Komunálny odpad: 77,703 ton

Vyseparovaný odpad: 38,52 ton

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita).

Zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie v zastavanom území je predovšetkým doprava.

Podľa ustanovení Vyhlášky č. 237/2009 Z. z a Vyhlášky č. 549/2007 Z. z. sú určené najvyššie prípustné hodnoty ekvivalentných hladín hluku A vo vonkajšom prostredí. Podľa vyhlášok je vonkajší priestor v obytnom území v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s

hromadnou dopravou, železničných dráh, letísk a mestských centier zaradený do III. kategórie, kde platia najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy v dennom období 60 dB. Rovnaký priestor v okolí miestnych komunikácií je zaradený do II. kategórie, kde platia najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy v dennom období 50 dB. V riešenom území nie sú vykonávané merania hluku. Potenciálnym zdrojom hluku je rýchlostná komunikácia R1 vedený v najužnejšej časti riešeného územia v úseku 0,39 km. Hlavným zdrojom hluku a vibrácií je sú cesty III. triedy vedené zastavaným územím obce – a to III/249 – v južnej časti zastavaného územia celkov Čierne zeme a Záhrady, III/2486 - vedená do časti Centrum obce kde končí a III/2487 len okrajovo sa dotýkajúca zástavby v časti Klačianska dolina.

V riešenom území sa výrobné prevádzky a hospodárske prevádzky spôsobujúce zaťaženia územia hlukom, vibráciami alebo inými negatívnymi vplyvmi nenachádzajú a nie sú ani navrhnuté.

6. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita).

Riešené územie vrátane zastavaného územia obce sa nachádza v nízkom a strednom radónovom riziku (do eU 63,0 %). Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:

- výskyt stredného radónového rizika.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika navrhuje posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z, o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

7. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).

Na zabránenie erózie svahov západne od zastavaného územia obce sú navrhované nasledovné opatrenia:

- zvýšiť akumulácie zrážkových vôd v povodiach miestnych vodných tokov – zadržiavať dažďové vody na úžitkové účely v podzemných dažďových zásobníkoch v rámci zastavaného územia obce. V prípade prebytku odvádzať dažďovú vodu do vsakovacích systémov. Týmto riešením sa zabezpečí, že dažďové vody, ktoré do územia spadnú v ňom ostanú a tým sa zastabilizujú odtokové pomery v krajine, zvýši sa retenčná schopnosť povodia a podporí sa prirodzená akumulácia vody v riešenom území,
- znížiť maximálny prietok – realizovať nešpecifikované pôdoochranné opatrenia, ako sú zatrávnené vsakovacie pásy, infiltračné priekopy, prielohové terasy v k.ú. obce Pitelová; vykonávať pravidelnú údržbu korýt miestnych tokov; realizovať priečne objekty na toku (prah, stupeň, sklz). Zachovávať pobrežné pozemky pri vodných tokoch, ktorých rozsah je stanovený zákonom o vodách č. 364/2004 Z. z..
- Obnoviť odvodňovacie priekopy so zaústením do existujúcich podrov, s cieľom zmierniť škody páchané záplavami na rodinných domoch. Na zamedzenie škôd vytvoriť pás trávneho

porastu pozdĺž západného okraja zastavaného územia obce, a vysadiť niekoľko pásov krovin a stromov. Bloky ornej pôdy rozčleniť tak, aby vznikli remízky zachytávajúce prívalovú vodu.

- Zmeniť spôsob obhospodarovania veľkoblokovej ornej pôdy, rozčleniť makroštruktúry na menšie bloky (mezoštruktúry), formou rôznych osevných postupov (striedaním plodín) s dodržaním podmienky členenia blokov po vrstevnici, resp. doplnením línií nelesnej drevinovej vegetácie.
- Zmeniť osevné postupy t.j. striedať plodiny s ochranným účinkom a vylúčiť z pestovania plodiny s väčším eróznym ohrozením na svahoch so sklonom nad 7°,
- Aplikovať agrotechnické protierózne opatrenia - orba a sejba po vrstevnici, zvlášť na svahoch so sklonom nad 7°,
- Aplikovať biotechnické protipovodňové opatrenia na plochách ornej pôdy,
- Zatrávniť dráhy sústredeného odtoku na úvalinách (údolnice) na veľkoblokoch ornej pôdy na spomalenie povrchového odtoku, alternatívne vysadiť línie nelesnej drevinovej vegetácie,
- Zlepšiť hydropedologické vlastnosti pôd so zreteľom na zvýšenie vodnej kapacity, vsakovacej schopnosti a udržanie organickej hmoty (zvýšenie intenzity presakovania vody do pôdy),
- Realizovať protierózne opatrenia a výsadbu protieróznej vegetácie - vytvárať prirodzené prekážky povrchovému odtoku na zvýšenie retenčnej schopnosti územia a elimináciu vodnej erózie - zakladať zasakovacie trávnaté pásy, resp. ochranné pásy zelene (stromy a kry) po vrstevniciach na skrátenie dĺžky svahu a zníženie povrchového odtoku, zvlášť na plochách ohrozených silnou a veľmi silnou vodnou eróziou, alternatívne intenzívne bezorbové pestovanie krmovín,
- Obnoviť odvodňovacie priekopy s cieľom zmierniť škody páchané záplavami. Bloky pôdy rozčleniť tak, aby vznikli remízky zachytávajúce prívalovú vodu.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

1. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Obec Pitelová z administratívneho hľadiska patrí do okresu Žiar nad Hronom, ktorý je súčasťou Banskobystrického kraja. Obec ako základná územná jednotka je tvorená jedným katastrálnym územím s celkovou výmerou 1081,3961. Počet obyvateľov dosahoval k 31.12.2020 645 podľa údajov z matriky Obecného úradu. Výsledky sčítania SODB 2021 v čase spracovania Návrhu územného plánu neboli k dispozícii.

Obec hraničí s obcami: Trnavá Hora, Kľačany, Jastrabá, Stará Kremnička, Šášovské Podhradie, Jalná.

Stred obce sa nachádza v nadmorskej výške 457 m n.m., najvyššie položené miesto je 1317 m n.n., najnižšie položené miesto je v údolí Hrona 255 m n.m. Nachádza sa na rozhraní Žiarskej kotliny na okraji Kremnických vrchov, pričom do južnej časti katastrálneho územia zasahujú okrajovo aj Štiavnické vrchy. Obcou preteká Pitelovský potok a niekoľko bezmenných vodných tokov, na východe do riešeného územia zasahuje Ihráčsky potok, a v južnej časti vedľa rýchlostnej cesty E1 tečie rieka Hron.

Do južnej časti územia obce zasahuje rýchlostná cesta R1 - medzinárodný cestný ťah E58, multimodálny koridor TEN-T (súhrnná sieť), v katastrálnom území obce v dĺžke cca 0,36 km, súbežne s ním železničnej trate č. 121 zaradená v sieti TEN –T Hronská Dúbrava – Palárikovo a trať č. 118 A Zvolen osobná stanica – Hronská Dúbrava - Vrútky.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.

1.1 Geomorfologické pomery Geomorfológia

Reliéf oblasti modeluje niekoľko pohorí: zo severu zasahuje do katastra obce pohorie Kremnické vrchy, z južnej strany pohorie Štiavnické vrchy. Južná časť obce leží v Žiarskej kotline, cez ktorú preteká rieka Hron.

Kremnické vrchy

Kremnické vrchy sú sopečným pohorím v centrálnej časti Slovenska, súčasť provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty a oblasti Slovenské stredohorie. Hraničia s týmito geomorfologickými celkami: na severe sú to Veľká Fatra a Turčianska kotlina, na západe Žiar, Hornonitrianska kotlina a Vtáčnik, na juhu Žiarska kotlina a Štiavnické vrchy, na krátkom juhovýchodnom úseku Pliešovská kotlina a Javorie a na východe Zvolenská kotlina a Starohorské vrchy. Pôvodne stratovulkanická stavba bola pravdepodobne už v neogéne narušená tektonickými pohybmi a eróznou-denudačnými procesmi, takže polygenetický reliéf je od pôvodného úplne odlišný. Najväčšiu výšku dosahujú Flochovou 1317 m.n.m. Selektívnou eróziou sa v priebehu morfologického vývoja zdôrazňovali partie budované odolnými horninami, niekdajšie lávové prúdy. Úseky budované pyroklastikami, tufmi ako neodolné voči deštruktívnym subaerickým procesom sa prehlbovali. Výsledkom je rozčlenenie pohoria do sústavy chrbtov a rázsoch oddelených hlbokými dolinami. Morfologicky sa zvlášť uplatňujú andezitové prúdy, na ktorých sú často bralné komplexy. Ďalší vplyv na reliéf mala periglaciálna modelácia v pleistocéne. Charakteristické sú aj kamenné moria. V pohorí sa zachovali 2 povrchy zarovňavania. Najvyššie časti majú v nadmorskej výške 800-900 m rozsiahle zarovnané povrchy, ktoré predstavujú zvyšky stredohorskej rovne. Charakteristicky je vyvinutá medzi Kremnickými Baňami a Kunešovom. Miestami z nej vystupujú periglaciálne hôrky. Nižšia poriečna roveň je vrchnopliocénna. Kremnické vrchy tvorí 5 podcelkov: Flochovský chrbát, Kunešovská planina, Jastrabská vrchovina, Malachovské a Turovské predhorie.

Žiarska kotlina

Žiarska kotlina je geomorfologický celok na strednom Slovensku, je súčasťou oblasti Slovenské stredohorie. Na severe a severozápade ju ohraničujú Kremnické vrchy, na juhu Štiavnické vrchy a na západe Vtáčnik. Osou kotliny je rieka Hron. Najnižší bod územia leží v južnej časti kotliny, v údolí Hrona (cca 200 m n. m.). V Žiarskej kotline sú lokalizované dve mestá - Žiar nad Hronom a Žarnovica a 14 obcí. Prítomnosť Závodu SNP v Žiari nad Hronom vytváralo vzhľadom na stiesnenosť kotliny (cirkulácia vzduchu) jednu z najviac znečistených oblastí na

Slovensku (emisie, prašnosť), k čomu značne prispievala aj frekventovaná cestná doprava. V súvislosti s neúmerne znečisteným životným prostredím zanikla v kotline obec Horné Opatovce. Stav životného prostredia sa po modernizácii ZSNP upravil a do prírody sa vracajú jej pôvodní obyvatelia.

1.2. Geologické pomery

Kremnické vrchy sú najsevernejším stredoslovenským sopečným pohorím. Na severe hraničia s Veľkou Fatrou na čiare Tajov - Horná Štubňa, na východe so Zvolenskou kotlinou, na juhu so Štiavnickými vrchmi v doline Hrona medzi Budčou a Žiarom nad Hronom, na juhozápade so Žiarskou kotlinou, na západe s Vtáčnikom a Handlovskou kotlinou a na severozápade so Žiarom a Turčianskou kotlinou.

Jastrabská formácia predstavuje produkty ryolitového vulkanizmu vrchného sarmatu - súbor extrúzií, lávových prúdov, tufov a epiklastík, ktoré v rámci grabenu Žiarskej kotliny v južnej časti Kremnických vrchov vytvára súvislý komplex v hrúbke 100-300 m. K jastrabskej formácii priradujeme aj dajky ryolitov až granitových porfýrov v priestore kremnického epitermálneho ložiska drahých kovov, ktoré geneticky súvisí s ryolitovými vulkanizmom.

1.3. Inžiniersko-geologické vlastnosti

Riešené územie má pestrú geologickú stavbu. Územie okresu Žiar nad Hronom leží na rozhraní geologických celkov, čo sa prejavuje v odlišnostiach na abiotických a biotických pomeroch skúmaného územia. Výrazný vplyv na súčasný geologický podklad malo formovanie troch geologických celkov a to Kremnických vrchov, Štiavnického stratovulkánu a pohoria Vtáčnik. V centrálnej časti ležiaca Žiarska kotlina je výsledkom poklesu kryhy pozdĺž zlomov s pohoriami. Najdominantnejší vplyv majú na území Kremnické vrchy, na ktorých geologickej stavbe sa podieľajú viaceré geologické jednotky. V prvom rade sem radíme paleoalpínske jednotky Západných Karpát zastúpených horninami tatrika, veporika a hronika. Ďalej je to centrálnokarpatský paleogén, vulkanity a sedimenty miocénu a nakoniec uloženiny pliocénu a kvartéru. V geologickej stavbe nachádzame vplyv terciérnej extenznej tektoniky, ktorej výsledkom je rozčlenenie územia na hrasti a grabeny. V predterciérnom podloží dominuje severo - južne orientovaný kremnický graben s amplitúdou subsidencie 1200-1500 m, ktorý južným smerom nadväzuje na graben Žiarskej kotliny.

Miocén je v skúmanom území zastúpený najmä bádenskými až panónskymi vulkanitmi Kremnických vrchov a okrajovo aj Vtáčnika a Štiavnického stratovulkánu. Sedimenty bádenu až panónu takto vystupujú spolu s vulkanitmi aj v Žiarskej kotline, pričom práve na Žiarsku kotlinu sa viažu aj najmladšie panónske vulkanity a sedimenty, v ktorej subsidencia pokračovala ešte aj v tomto období.

Vulkanity tvoria na skúmanom území okresu Žiar nad Hronom výraznú časť geologického podložia a rozdeľujeme ich na vulkanity Kremnických vrchov, vulkanity Vtáčnika a vulkanity Štiavnického stratovulkánu. Stavba vulkanitov Kremnických vrchov je nejednotná, značne závislá od lokalizácie vulkanických centier a uvedeného tektonického rozčlenenia. Štiavnický stratovulkán zasahuje do južnej časti Kremnických vrchov a hranica vedie údolím Hrona, kde sa prstovito prelínajú formácie a komplexy oboch vulkanických štruktúr. Z pliocénu a kvartéru priľahlých kotlín dolín sú na území okresu prítomné dva celky a to dolina Hrona a Žiarska kotlina. V doline Hrona po mesto Žiar nad Hronom je mapované hronské štrkovité súvrstvie, ktoré

vystupuje vo forme vrchnopliocénnej poriečnej rovne na visutej plošine okrajovo na území Hronskej Dúbravy. Ojedinelé reliktý terás balvanovitých štrkov v dolinách Rudnice a Ihráčskeho potoka sú porovnateľné so strednými terasami Hrona. V Žiarskej kotline je pliocén zastúpený hrubým súvrstvom balvanovitých štrkov.

Z hľadiska ochrany prírody má veľký význam erózia pôdy, náchylnosť na tvorbu zosunov a iných procesov svahovej modelácie. Na zabránenie vzniku týchto negatívnych javov je vhodným činiteľom stabilizovaný vegetačný kryt, a to vo všetkých jeho formáciách (od bylinného cez krovitý až po stromovitý). Jeho zachovanie ma teda nesmierny celospoločenský význam.

1.4. Geodynamické javy

Zosuvy

V riešenom území sú evidované svahové deformácie (zosuvné územia) - zosuvné územia sú vymedzené ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii.

V riešenom území obce je zaregistrovaný výskyt potenciálnych zosuvov a stabilizovaných zosuvov. Ide o deformácie typu zosuvov, ktoré sú registrované východne aj západne od cesty III/2487 v časti Centrum a Horný koniec.

Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 geologického zákona povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom svahovej deformácie je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom.

Erózia pôdy

Potenciálna erózia predstavuje možnú ohrozenosť pôdy procesmi vodnej alebo veternej erózie ak by bol odstránený ochranný vplyv vegetačného pokryvu pôdy. Mieru potenciálnej erózie poľnohospodárskej pôdy stanovil VÚPOP z informačného systému BPEJ, podľa ktorej sa v území vyskytujú pôdy s potenciálnou vodnou eróziou v kategórii:

Hraničné hodnoty kategórií erodovanosti poľnohospodárskych pôd

Kategória	Erodovateľnosť	Priemerná ročná strata pôdy
1	Žiadna až slabá	žiadna až slabá (0 - 4 t/ha/rok)
2	stredná	stredná (4 - 10 t/ha/rok)
3	vysoká	vysoká (10 - 30 t/ha/rok)
4	extrémna	extrémna (> 30 t/ha/rok)

Zdroj: VÚPOP

Zaradenie honov do stupňov ohrozenia vodnou eróziou na základe ich svahovitosti

Kategória	Sklon svahu	Kód svahovitosti BPEJ	Charakter erózie
1	0 – 3°	-	bez erózie
2	3 – 7°	2,3	stredná erózia
3	7 - 12°	4,5	silná erózia
4	nad 12°	6,7,8,9	extrémna erózia

Zdroj: STN 75 4501

Seizmicita

Podľa seizmického ohrozenia územia v hodnotách makroseizmickej intenzity pre 90 % pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov (t. j. periódu návratnosti 475 rokov) patrí riešené územie obce Pitelová podľa Medvedevovej-Sponheuerovej-Kárníkovej stupnice MSK-64 medzi územia s ohrozením 6° MSK-64. Samotné seizmické ohrozenie predstavuje pravdepodobnosť neprekročenia pohybu stanovenej úrovne počas daného časového intervalu. V samotnom území sa nenachádza žiadne epicentrum makroseizmicky pozorovaných zemetrasení v r.1034 – 1999.

1.5 Ložiská nerastných surovín

V riešenom území nie sú evidované zdroje nerastných surovín.

1. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).

1. Klimatické pomery

Klimatické pomery obce a jej celého katastrálneho územia sú v značnej miere ovplyvnené výškovou zonalitou, prinášajúcou zmeny klimatických charakteristík. Územie je tiež charakteristické inverzným typom počasia. Katastrálne územie je rozdelené do dvoch klimatických oblastí: Horská klíma - mierne teplá (nižšie položené časti Kremnických a Štiavnických vrchov) a kotlinová klíma - mierne teplá (vyššie položená časti Žiarskej kotliny).

Priemerné teploty v mesiaci január klesajú od -4°C v oblasti Žiarskej kotliny (podľa aktuálnejších údajov -2°C) až po -6°C v najvyšších polohách Kremnických vrchov. V júli sa priemerné teploty šplhajú od 12°C až na 18°C. Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje od 4°C (Kremnické vrchy) do 8°C (Žiarska kotlina).

Množstvo a charakter zrážok sa v priebehu roka mení. Najväčšie úhrny dosahujú vysoko položené oblasti Kremnických vrchov, ktoré tvoria náveterné svahy pohoria. Priemerné ročné úhrny zrážok dosahujú maximum v Kremnických vrchoch a to až 1200 mm. Naopak oblasť Žiarskej kotliny je na výskyt zrážok chudobná. Úhrn zrážok počas celého roka tu dosahuje len 700 mm (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Priemerné mesačné (ročné) teploty vzduchu (°C) za vegetačné obdobie 1979 - 2008 na meteorologickej stanici v Žiari nad Hronom

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	Vegetačné obdobie (IV- IX)
-2	0	4	10	15	18	19	19	14	9	4	-1	9	15,7

Zdroj: Databáza Klimatologických charakteristík (SHMÚ, Bratislava)

Priemerné mesačné (ročné) úhrny zrážok a úhrny zrážok letného polroku v mm 1979 - 2008 na meteorologickej stanici v Žiari nad Hronom:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	Letný polrok (IV-IX)
41	37	41	47	68	71	68	63	54	48	56	51	645	371

Zdroj: Databáza Klimatologických charakteristík (SHMÚ, Bratislava)

Trvanie snehovej pokrývky je často prerušované a v najnižších polohách sa vyskytuje v priemere 60 dní, v najvyšších polohách Kremnických vrchov až 140 dní (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002). Prevládajúce prúdenie vzduchu je v Žiarskej kotline od severozápadu až severu. V údolnej nive Hrona sa výraznejšie uplatňuje prevládajúce podružné prúdenie vzduchu od juhozápadu až západu a od východu. Veternosť je slabá najmä v údolnej nive Hrona, kde sa vyskytuje 40 - 50 % situácií s bezvetrím až veľmi slabým prúdením vzduchu o priemerných rýchlostiach do 1 m/s. Veternosť stúpa s nadmorskou výškou a s orientáciou reliéfu najmä na náveterných západných až severozápadných stranách.

2. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Obec Pitelová sa rozprestiera sa v Žiarskej kotline a na rozhraní krajinných celkov Kremnické vrchy a Zvolenská kotlina, kde nie sú v prevádzke priemyselné podniky alebo poľnohospodárske podniky, ktoré by znečisťovali ovzdušie imisiami.

Napriek tomu, že južnou časťou riešeného územia prechádza v krátkom úseku rýchlostná cesta R1, zastavané územie obce nie je zaťažované negatívnymi dopadmi z tohto dopravného koridoru.

Obec nie je plynofikovaná, najväčším znečisťovateľom ovzdušia sú lokálne zdroje vykurovania.

4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.

Povrchové vody

Hlavným recipientom riešeného územia Pitelovej je rieka Hron (číslo toku 007) so svojimi prítokmi. Rieka Hron je v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z. z. zaradená medzi vodohospodársky významné vodné toky. Prítokmi rieky Hron sú potok Záhrady, Pitelová a Ihráčský potok. V k. ú. Pitelová sú pstruhové rybníky na potoku Záhrady a Ihráčskom potoku. Podľa Plánu manažmentu správneho územia povodia rieky Hron (MŽP SR, 2015) ani podľa v súčasnosti schvaľovanom Vodnom pláne Slovenska (Plán manažmentu správneho územia povodia Dunaja; Plán manažmentu správneho územia povodia Visly) na roky 2022 – 2027 (MŽP SR, 2021) sa v riešenom území neuvažuje s výstavbou vodných nádrží.

Územia s retenčným potenciálom ako prirodzené záplavové oblasti sa v čiastkovom povodí rieky Hron nachádzajú aj v k. ú. Pitelová a to v rkm 133,50–138,60. V úseku rkm 133,50 - 135,50 pozdĺž pravého brehu je záplavové územie ohraničené telesom železničnej trate a z časti telesom cestnej

komunikácie. V úseku rkm 136,60 - 138,60 pozdĺž pravého brehu je záplavové územie ohraničené telesom železničnej trate.

Vodu zastupujú v riešenom území vodné toky, tvoria 0,77 % výmery k.ú. obce Pitelová.

Ochranné pásmo toku Hron je stanovené 10 m od brehovej čiary. Ochranné pásmo ostatných tokov je stanovené 5 m od brehovej čiary.

Znečisťovanie vodných tokov je čiastočne zapríčinené vypúšťaním odpadových vôd z domácností.

Územný plán navrhuje opatrenia:

- preventívne opatrenia na ochranu zastavaného územia obce pred zaplavením povrchovým odtokom – prevádzať pravidelnú údržbu tokov Záhrady, Pitelová v zastavanej časti obce so zachovaním sprievodnej brehovej vegetácie, prípadne jej dosádzanie realizovať z miestnych vhodných drevín podľa usmernení CHVO Štiavnicke vrchy,
- v inundačnom území rieky Hron nerealizovať výstavbu a vykonávať pravidelnú údržbu brehových porastov,
- zvýšenie akumulácie zrážkových vôd v povodiach miestnych vodných tokov – zadržiavať dažďové vody na úžitkové účely v podzemných dažďových zásobníkoch v rámci zastavaného územia obce. V prípade prebytku odvádzať dažďovú vodu do vsakovacích systémov. Týmto riešením sa zabezpečí, že dažďové vody, ktoré do územia spadnú v ňom ostanú a tým sa zastabilizujú odtokové pomery v krajine, zvýši sa retenčná schopnosť povodia a podporí sa prirodzená akumulácia vody v riešenom území,
- zníženie maximálneho prietoku – realizovať nešpecifikované pôdoochranné opatrenia, ako sú zatrávnené vsakovacie pásy, infiltračné priekopy, prielohové terasy v k.ú. obce Pitelová; vykonávať pravidelnú údržbu korýt miestnych tokov; realizovať priečne objekty na toku (prah, stupeň, sklz). Zachovávať pobrežné pozemky pri vodných tokoch, ktorých rozsah je stanovený zákonom o vodách č. 364/2004 Z. z..

V roku 2011 bol na základe uznesenia vlády SR č. 178/2001 schválený dokument Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030, v ktorom je uvedený profil MVE Jalná na rieke Hron v 138,00 rkm, ktorý zasahuje do k. ú. obce Pitelová. Podľa MŽP SR sa profil MVE sa bude prehodnocovať. Zadanie ÚPN obce Pitelová (2021) bolo schválené s návrhom nerealizovať MVE v profile Jalná, ku ktorému neboli vznesené pripomienky dotknutých orgánov. Profil MVE Jalná v návrhu ÚPN obce Pitelová nenavrhuje.

Znečistenie povrchových vôd

Znečistenie povrchových vôd sa v riešenom území obce Pitelová nemonitoruje.

Podzemné vody

V riešenom území sa uplatňuje ochrana prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov. Legislatívne podmienky pre takýto druh ochrany sú zakotvené v zákone č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Riešené územie obce Pitelová v južnej časti k.ú. zasahuje do ochranného pásma II. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Sklených Tepliciach vymedzenými vyhláškou MZ SR č. 57/2005 Z. z.. V ochrannom pásme II. stupňa je potrebné rešpektovať požiadavky pre hospodárenie, tzn. je

zakázané zriaďovať skládky odpadov a toxických látok, vykonávať vrty hlbšie ako šesť metrov, vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom, vykonávať ťažbu dreva, ktorá nie je ťažbou podľa osobitného predpisu, ťažiť štrk a zeminu a povoľovať odber a odberať podzemné vody v množstve vyššom ako 0,5 l/s.

V návrhu ÚPN obce Pitelová z hľadiska starostlivosti o životné prostredie a ochranu vôd navrhujeme nasledovné opatrenia:

- stanoviť ochranné pásmo I. stupňa pre v súčasnosti využívané vodné zdroje na zásobovanie pitnou vodou, ako aj pre navrhovaný vodný zdroj U Čabáka a rešpektovať požiadavky pre hospodársku činnosť vykonávanú v tomto území podľa navrhnutých rozhodnutí pre ochranné pásma a zákona o vodách č. 364/2004 Z. z.,
- vybudovať splaškovú kanalizáciu s ukončením v MB ČOV v reg, celkoch obce Pitelová, čím sa zabezpečí plnenie požiadaviek dané zákonom o vodách č. 364/2004 Z. z. a nariadením vlády č. 269/2010 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd,
- rešpektovať ochranné pásme pre pobrežné pozemky podľa § 49 zákona o vodách č. 364/2004 Z. z.
- rešpektovať ochranné pásmo pásma II. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Sklených Tepliciach vymedzenými vyhláškou MZ SR č. 57/2005 Z. z..

Územný plán obce nenavrhuje žiadne stavebné aktivity vo vnútri hranice ochranného pásma II. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Sklených Tepliciach.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov (Zákon č.364/2000 Z.z.)

Táto forma ochrany vyplýva z § 32 vodného zákona a realizuje sa formou stanovenia ochranného pásma vodárenských zdrojov (OP). Ochranné pásma vodárenských zdrojov podzemných a povrchových vôd určených na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou sa stanovujú v zmysle zákona č.355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do riešeného územia nespadá žiadne územie ochranného pásma podzemných a povrchových vôd.

Chránená vodohospodárska oblasť (ďalej CHVO)

Táto forma ochrany povrchových a podzemných vôd vyplýva z § 31 zákona o vodách a realizuje sa zákonom č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do riešeného územia nespadá žiadne územie CHVO.

Ochrana záujmových území výhľadových vodných útvarov - vodných nádrží

Podľa Plánu manažmentu správneho územia povodia Hrona (MŽP SR, aktualizácia rok 2015) sa v riešenom území neuvažuje s lokalizáciou výhľadového vodného útvaru - vodnej nádrže.

Referenčná lokalita

Do riešeného územia nespadá povodie referenčnej lokality podľa §32a vodného zákona.

Citlivé a zraniteľné oblasti

Podľa §§ 33 a 34 zákona o vodách sú určené ministerstvom kritériá pre stanovenie citlivých a zraniteľných oblastí. K.ú. Pitelová nemá stanovené citlivé, ani zraniteľné oblasti podľa Nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti.

5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.

Výmera katastrálneho územia obce je 1081,39 ha. Časť územia katastra tvorí pôda využívaná na poľnohospodársku výrobu na pestovanie obilovín, technických plodín a výrobu krmovín. Poľnohospodársku pôdu tvoria prevažne trvalé trávne porasty – 29,57 % orná pôda – 10,41%. Lesné pozemky tvoria 44,65 %, vodné plochy 0,77%, zvyšok tvoria ostatné plochy, zastavané plochy a nádvoria.

Kremnické vrchy vznikli sopečnou činnosťou, základom geologickej stavby sú lávové telesá. Andezity a ich tufy budujú prevažnú časť pohoria v súvislom celku, ryolity a ich tufy sa sústreďujú hlavne do juhozápadnej časti pohoria priliehajúcej k Žiarskej kotline. Okrem toho sa ryolity vyskytujú sporadicky aj v okolí Kremnice a Turčeka. Dominantným pôdnym typom sú kambizeme s lokálnym výskytom kambizemí andozemných až andozemí.

Orná pôda

Orná pôda zaberá 10,41 % z výmery riešeného územia. Plochy ornej pôdy sa nachádzajú na nive Hrona. V riešenom území sa pestujú najmä obilniny.

Plochy ornej pôdy veľkosti mikroštruktúr v blízkosti sídiel obhospodarované viacerými vlastníckymi - tzv. záhumienky sa nachádzajú v kontakte so zastavanými plochami sídla a zastavanom území.

Trvalé trávne porasty (TTP)

TTP pokrývajú 29,57 % podľa úhrnných hodnôt druhov pozemkov (ÚHDP) z celkovej výmery okresu a sú reprezentované najmä lúkami. Sú po lesných pozemkoch najširšie zastúpenou kultúrou v riešenom území. Predstavujú všetky areály bylinno-trávných spoločenstiev využívané kosením a pasením s primárnou poľnohospodárskou funkciou.

Lúky a pasienky záujmového územia sa vyznačujú rôznou intenzitou využívania, rôznym stupňom zarastania a rôznym druhovým zložením. Intenzívne obhospodarované TTP sú rozmiestnené po celom záujmovom území, pričom najväčšie zastúpenie majú v kotlinovej časti. Extenzívne obhospodarované TTP predstavujú prevažne bývalé lúky a pasienky so skupinami náletových drevín a krovín. V riešenom území sa vyskytujú v hornatejších častiach. Neobhospodarované TTP rýchlo podliehajú sukcesii - zarastaniu drevinami, čím sa vytrácajú lúčne druhy rastlín a tieto plochy sa postupne menia na kroviny, lesokroviny až sukcesné lesíky. Okrem hospodárskeho významu majú TTP aj ekostabilizačnú funkciu a v spojení s NDV a brehovými porastmi vytvárajú pestrú mozaiku biotopov vhodných pre viaceré druhy živočíchov a rastlín. Intenzívne využívané lúky sú charakteristické minimálnym, resp. žiadnym zastúpením NDV a ide väčšinou o druhovo chudobné porasty, takéto porasty sú typické pre rovinatú nivu toku Hron. Najväčší plošný rozsah lúčnych porastov je severovýchodnej časti riešeného územia na podvrchovinovom type reliéfu Kremnických vrchov v lokalite Horný koniec a v navrhovaných plochách regulačných celkov Kemeňčie a Gálička. Sú reprezentované intenzívne až extenzívne využívanými plochami TTP. Vyznačujú sa väčšou druhovou pestrosťou a zastúpením rozptýlenej, skupinovej i líniovej NDV, sú to málo pozmenené spoločenstvá charakteru poloprírodných lúk. Veľká časť nevyužívaných, pôvodne lúčnych spoločenstiev na kontakte s lesnými spoločenstvami už zarástla a mnohé plochy, vedené ako TTP, majú charakter lesa so zápojom. Ďalšia časť lúčnych

spoločenstiev v tejto časti riešeného územia je v rôznom štádiu sukcesných zárastov. Pri absencii využívania lúk kosením dochádza k ich postupnému zarastaniu krovitou vegetáciou.

Vinice, záhrady a sady

Záhrady sa rozprestierajú podľa ÚHDP na ploche 390 903 m² a tvoria 3,61 % z riešeného územia obce Pitelová. Záhrady obkolesujú zastavané plochy sídla zo všetkých strán. Vinice a sady sa podľa ÚHDP v riešenom území k.ú. Pitelová nenachádzajú.

Štruktúra poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa ÚHDP

Druh pozemku	Výmera (m ²)	Pomerné zastúpenie %
Orná pôda	1124986	10,41
Záhrady	390903	3,61
Trvalé trávne porasty	3197985	29,57
Lesné pozemky	4828547	44,65
Vodné plochy	83481	0,77
<i>Poľnohospodárska pôda</i>	<i>4713874</i>	<i>43,59</i>
Zastavané plochy a nádvoria	646346	5,97
Ostatné plochy	541713	5,00
<i>Celková výmera</i>	<i>10813961</i>	<i>100,00</i>

Z hľadiska kvality sú pôdy v riešenom území zaradené do 35 typov BPEJ, čo sa odráža aj v ich produkčných vlastnostiach, zaradené sú do 5. až 9. Kvalitatívnej skupiny BPEJ. Najkvalitnejšiu pôdu v 5. skupine BPEJ predstavujú jednotky č. 0506005, 0506041, 0506042, 0506045, 0706042, 0771232, 0771242.

6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.

Fauna

Charakter živočíšstva podmieňujú nielen ekologické faktory prírodného prostredia, ale v značnej miere aj človek, ktorý tu od 12. storočia sústavne zasahuje do prírody intenzívnym využívaním územia. V území je možné pozorovať prelínanie karpatských druhov s panónskymi, podobne sa striedajú druhy západné s východnými. Celkove sa tu nachádza vyše 100 druhov vtákov, 40 druhov cicavcov, asi 20 druhov rýb, veľké množstvo bezstavovcov. Mnohé z týchto žijúcich živočíšnych druhov sú zákonom chránené.

Zo zástupcov fauny si pozornosť zaslúži výskyt rysa a mačky divej ako pôvodných šeliem. Ďalej sa v nej vyskytuje jelenia, v nižších polohách srnčia a diviacia zver. Zo vzácných dravcov sa v

oblasti vyskytuje orol krikľavý, orol kráľovský, hadiar krátkoprstý a včelár obyčajný. Treba spomenúť aj veľmi vzácného jariabka hôrneho, ktorého stavy sú už pomerne nízke. Územie je bohaté aj na mnohé vzácne a chránené bezstavovce, ako sú napríklad fúzač obrovský, nosorožtek obyčajný, cikáda viničová, sága stepná. Z motýľov je to napr. jasoň chochlačkový, vidlochvost ovocný a feniklový, z pavúkov stepník červený.

Flóra

Vegetácia Kremnických vrchov ovplyvňuje blízkosť kotlín a členitosť pohoria, ktorá podporuje horizontálne i vertikálne prenikanie na teplo náročných druhov. Dub zimný (*Quercus petraea*) dosahuje pri Kremnici hranicu 1100 m.n.m., 230-ročné porasty cere (*Quercus cerris*) pri Budči sú na hranici jeho areálu. Tu má izolovaný výskyt aj javor tatársky (*Acer tataricus*). Na vápencoch pri Sklenom sa vyskytuje dub plstnatý (*Quercus pubescens*). Riedke skalnaté porasty duba zimného a cere (*Quercus petraea-cerris*) v rezervácii Boky majú v podraсте, najmä na otvorených lesostepiach početné teplomilné druhy a pekné príklady sukcesie. Hodne plôch zaberá spoločenstvo kostravy padalmatskej (*Festucetum pseudodalmaticae*). Ekologicky i fyto geograficky dôležitejšie druhy sú kukučka vencová (*Lychnis coronaria*), hrachor Nissolov (*Lathyrus nissolia*), šalát trváci (*Lactuca perennis*), ruža najtrnatejšia (*Rosa spinosissima*), vzácne tu rastie aj kavýľ pôvabný (*Stipa pulcherrima*), kosatec trávolistý (*Iris graminea*), waldsteinia kuklíková (*Waldsteinia geoides*) a hviezdnoteč čemericev (*Hacquetia epipactis*). Z horských druhov je pri Hrone zuhačka žľaznatá (*Dentaria glandulosa*) a čučoriedka brusnica (*Vaccinium vitis-idaea*). Dolinami zostupuje nízko udatník lesný (*Aruncus silvester*) a zemolez čierny (*Lonicera nigra*). Ryolitové bradlá sú vhodné pre vývoj submontánných kyslých dubín a bučín (*Luzulo-Fagion*). Neutrálne podložie aglomerátov podporuje vznik mezofilných dubovo- hrabových lesov s ostricou chlpatou (*Carex pilosa*). Najväčšie plochy zaberajú kvetnaté bučiny, ktoré na strmších svahoch majú tendenciu prechodu k bučinám so zubačkou cibul'konosnou (*Dentaria bulbifera*). Pralesovité útvary zmiešaného jedľovo-bukového lesa (napr. Badínsky prales) majú chudobnejší bylinný podrast ako pod.lesy na kryštaliniku. Horské druhy vysokých bylín sa objavujú pravidelnejšie len pod hlavným hrebeňom. Na Zlatej studni rastie plavúň jedľovitý (*Lycopodium sellago*) a plavúň sploštený (*Lycopodium complanatum*). V severnej časti pohoria je vzácny tis obyčajný (*Taxus baccata*) a na dolomite severovýchodných výbežkov má okrajový výskyt pichliač bezbyľový (*Cirsium acaule*). Banská činnosť a zakladanie rozptýlených osád prispeli k zníženiu lesnatosti, dnes je v centre pohoria hodne psicových pasienkov. Kremnické vrchy predstavujú typ horskej krajiny so subtypom polyfunkčnej horskej krajiny so sídelnou štruktúrou a subtypom horskej krajiny s lesným hospodárstvom a turistickou rekreačnou funkciou.

Osobitne chránené druhy rastlín a genofondové lokality

V území katastra obce Pitelová sa v minulosti nerobili žiadne významné inventarizačné, či iné floristické výskumy a prieskumy, nakoľko sa v riešenom území nenachádza žiadne osobitne chránená časť prírody a krajiny. Podľa podkladov zo Správy CHKO Štiavnické vrchy sa v južnej časti riešeného územia na lesných pozemkoch sa nachádzajú biotopy:

V rámci riešeného územia Pitelová zasahujú nasledovné chránené prírodné biotopy:

- **Biotopy európskeho významu**

(kód podľa Katalógu biotopov SR; názov biotopu; kód NATURA2000, * prioritný biotop európskeho významu)

Chránené lesné biotopy európskeho významu:

Pi5 - Pionierske porasty zväzu (*Alyso-Section albi*) na plytkých karbonátových a báziických substrátoch

Br6 - Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa

Ls3.1 - Teplomilné submediteránne dubové lesy

- **Biotopy národného významu**

(kód a názov biotopu podľa Katalógu biotopov SR)

Chránené lesné biotopy národného významu:

Br6 - Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa

Ls4 - Lipovo-javorové sutinové lesy.

Ls5.1 - Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy

Vodné biotopy:

Vo2 - Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody

Vo7 - Ponorené alebo na hladine plávajúce porasty

Nelesné brehové porasty:

Br1 - Štrkové lavice bez vegetácie

Útvary okolo riek a okolo väčších horských a podhorských potokov, ktoré na určitých úsekoch ukladajú štrk a hrubší materiál vo forme štrkových lavíc. Následkom rozkolísaného vodného režimu sa na substráte uchytávajú len v minimálnej miere rastliny, zväčša ide o jednoročné a rýchlokličiace dvojročné rastliny.

Výskyt - v spodných častiach tokoch skoro každého potoka (Lutiský, Kremnický, Ihráčsky, Prochotský) a v toku Hrona.

Ohrozenosť - existencia biotopu závisí na výške vodného stavu a veľkosti prietoku

Ide tu o mozaikovitú a miestami maloplošnú striedanosť týchto biotopov, preto boli v mapových prílohách evidované a zakresľované ako komplexy chránených biotopov bez ich rozlišovania (plochy s výskytom chránených biotopov).

Na základe hore uvedeného je výskyt chránených lesných biotopov na uvedených lokalitách možný, ale pre objektívne posúdenie súčasného stavu (skutočné drevinové zloženie, aktuálny výskyt invázných druhov atď.) a s tým súvisiaceho overenia prítomnosti chránených biotopov by bolo potrebné ich preverenie v zmysle novej schválenej metodiky mapovania lesných biotopov (2014), ktorá vychádza z Katalógu biotopov Slovenska.

Genofondové plochy v katastrálnom území Pitelová:

ZH13 – Hrabíky Lokalita s mozaikou lesných biotopov Ls4, Ls5.4, a Ls3.3 je hniezdiskom sovy dlhochvostej

ZH49 - Ihráčsky potok - Viacročne monitorovaná lokalita s pobytovými znakmi vydry riečnej.

Realizovaných výrubov drevín a krov je možné v mimohniezdnom období aby sa zamedzilo ničeniu biotopov resp. priamo usmrteniu jednotlivých druhov vtákov na základe povolenia príslušného orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy.

V územnom pláne sú premietnuté a rešpektované.

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.

Súčasná krajinná štruktúra riešeného územia je vzhľadom na hraničnú polohu medzi dvomi rozdielnymi geomorfologickými celkami diferencovaná na typ poľnohospodárskej, intenzívne využíanej krajiny v Žiarskej kotline a na typ lesnej krajiny Kremnických vrchov. Charakteristický vzhľad krajiny dotvárajú na pravej strane toku Hron štruktúry veľkoplošne obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy.

Priestorové rozmiestnenie jednotlivých prvkov krajinej štruktúry vychádza najmä z morfológických vlastností územia, na ktoré nadväzujú aj ďalšie prírodné danosti územia (riečna sieť, vlastnosti pôd atď). Súčasná organizácia krajiny riešeného územia nie je v plnom rozsahu postavená na rešpektovaní krajinoekologických podmienok (potenciálu) priestoru, z čoho vyplýva aj potreba realizácie krajinoekologických opatrení.

Zastúpenie lesných pozemkov v podiele 44,65% v riešenom území poukazuje na fakt, že krajina riešeného územia obce Pitelová patrí ku krajinám s vyšším stupňom ekologickej stability.

Z hľadiska výskytu nelesnej drevinovej vegetácie možno pozorovať v riešenom území dva negatívne javy. Intenzívne využívané plochy nivy Hrona, kde má vzhľadom na podiel ornej pôdy nelesná drevinová vegetácia veľmi veľký význam, je jej podiel nedostatočný, a naopak, na niektorých extenzívne využívaných, resp. opustených plochách trvalých trávnych porastov v ekotónovom pásme tvorí nelesná drevinová vegetácia sukcesné zárasty, ktoré degradujú pôvodnú plochy.

Uvedené skutočnosti tvorili základný vstup pri rozhodovacom procese a následne pri finálnom optimálnom priestorovom usporiadaní a funkčnom využívaní priestoru riešeného územia.

Každá krajina má špecifickú kombináciu tvarov reliéfu a štruktúry povrchu, ktorá vytvára charakteristický vzhľad krajiny.

Prírodné danosti prostredia, najmä charakter reliéfu determinujú možnosti osídlenia a využitia zeme. Krajinný obraz je vizuálne vnímateľný vzhľad krajiny, chápeme ho ako zákonité usporiadanie krajiny. Javí sa ako kombinácia tvarov reliéfu (konfigurácie) a usporiadania štruktúry krajinného povrchu (kompozície). Reprezentuje predovšetkým priestorovo-vizuálne vlastnosti krajiny

Súčasná krajinná štruktúra

Štruktúra poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa UHDP

Druh pozemku	Výmera (m ²)	Pomerne zastúpenie %
Orná pôda	1124986	10,41
Záhrady	390903	3,61
Trvalé trávne porasty	3197985	29,57
Lesné pozemky	4828547	44,65
Vodné plochy	83481	0,77
<i>Poľnohospodárska pôda</i>	<i>4713874</i>	<i>43,59</i>

Zastavané plochy a nádvoría	646346	5,97
Ostatné plochy	541713	5,00
<i>Celková výmera</i>	<i>10813961</i>	<i>100,00</i>

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

Chránené územia

V celom riešenom území platí prvý stupeň ochrany. Nenachádzajú sa tu veľkoplošné ani maloplošné chránené územia.

V riešenom území sa nenachádzajú územia európskeho významu NATURA 2000, ani chránené vtáčie územia.

Ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd (Zákon č. 538/2005 Z.z.)

V riešenom území sa uplatňuje ochrana prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov podľa zákona č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Riešené územie obce Pitelová v južnej časti k .ú. zasahuje do ochranného pásma II. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Sklených Tepliciach vymedzenými vyhláškou MZ SR č. 57/2005 Z. z.. V ochrannom pásme II. stupňa je potrebné rešpektovať požiadavky pre hospodárenie, tzn. je zakázané zriaďovať skládky odpadov a toxických látok, vykonávať vrty hlbšie ako šesť metrov, vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom, vykonávať ťažbu dreva, ktorá nie je ťažbou podľa osobitného predpisu, ťažiť štrk a zeminu a povoľovať odber a odberať podzemné vody v množstve vyššom ako 0,5 l/s.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

Ochranné pásma vodárenských zdrojov podzemných a povrchových vôd určených na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou sa stanovujú v zmysle zákona č.355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do riešeného územia nespadá žiadne územie ochranného pásma podzemných a povrchových vôd.

Chránená vodohospodárska oblasť (ďalej CHVO)

Táto forma ochrany povrchových a podzemných vôd vyplýva z § 31 zákona o vodách a realizuje sa zákonom č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do riešeného územia nespadá žiadne územie CHVO.

Územný systém ekologickej stability

Podľa R-ÚSES-u okresu Žiar nad Hronom (2013) :

Na brehoch vodných tokov sa miestami vyskytuje brehová vegetácia zložená z trávnatých porastov najmä hygropytných druhov a drevín krovitého a stromovitého vzrastu.

Jestvujúce prvky NR-ÚSES (nadregionálny - územný systém ekologickej stability):

- **NRBkh 1 Hron** – nadregionálny biokoridor hydrický
- RBkh4 – Ihračský potok – biokoridor regionálneho významu
- RBk4 – Chrašťová - biokoridor regionálneho významu
- regionálne biocentrum NBc4 Teplý vrch

Miestny ÚSES nie je spracovaný a nie je predmetom riešenia Územného plánu.

Ekologická stabilita je podrobne riešená v KEP.

9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).

9.1. Vývoj počtu obyvateľov

Rok	2001	2011	2013	2015	2016	2017	2018	2019
Počet obyvateľov	674	688	665	637	626	624	631	644

V roku 2019 z evidovaného počtu obyvateľov bolo 70 detí do 15 rokov. Z dospelých (nad 18 rokov) je 278 žien a 280 mužov. Priemerný vek je 42,48 roka.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce má nasledovnú štruktúru. Najväčší počet obyvateľov v mužskej populácii disponuje učňovským vzdelaním bez maturity. V prípade ženskej populácie pripadá najviac obyvateľov úplné stredné s maturitou. Minimálne percento pripadá na obyvateľov s vyšším odborným vzdelaním, vysokoškolské vzdelanie inžinierske, magisterské má 7,70 % obyvateľov.

Rozdelenie obyvateľstva podľa pohlavia Z dospelých nad 18 rokov	
Muži	280
Ženy	278
Spolu	558

Z celkového počtu obyvateľov žijúcich v obci bolo v roku 2019:

- v predproduktívnom veku 48 obyvateľov, čo predstavovalo7,44 %,
- v produktívnom veku 493 obyvateľov čo predstavovalo76,43 %
- v poproduktívnom veku 104 obyvateľov, čo predstavovalo16,12 %.

9.2. Výroba

Na území obce sa nachádza navrhovaný regulačný celok Výrobný areál, ktorý tvorí areál bývalého poľnohospodárskeho družstva. Areál je urbanisticky samostatný celok a je situovaný pri ceste III/2486 medzi časťami Čierne zeme a Centrum. V areáli sídli výrobná spoločnosť, ktorá sa venuje výrobe drevených hliníkových a plastových okien a podobných stavebných výrobkov. Areál má potenciál pre budúce podnikateľské aktivity. Navrhnuté je umiestňovať do areálu ďalšie výrobné aktivity, sklady a taktiež v rámci areálu je možná hospodárska výroba (chov hospodárskych zvierat). Areál disponuje dostatočnými kapacitami pre rozvoj a pre výrobné podnikateľské činnosti nie je potrebné extenzívne rozširovať územie.

V zastavanom území obce je navrhnutá plocha pre umiestnenie obecného zberného dvora (pri objekte dobrovoľného hasičského zboru).

9.3. Rekreačia

Územný plán navrhuje využitie rekreačného potenciálu obce.

- Využitie potenciálu pre agroturistiku (chov koní, chov a predaj pstruhov),
- Revitalizácia a rozšírenie rekreačných funkcií v časti Pitelovský mlyn
- Návrh plôch pre individuálnu rekreačnú aktivitu v časti Kuricovci
- Budovaním cyklistických a cykloturistických trás
- Vytváranie podmienok pre stabilizáciu obyvateľov poskytnutím možnosti bývania obcou a vytváraním primeraných podmienok pre individuálny prístup k zabezpečeniu bývania samotnými obyvateľmi.
- Dobudovanie komplexnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života a životného prostredia (šport, rekreácia, turizmus, cestovný ruch), plnohodnotné zabezpečenie občianskeho vybavenia na území obce, ako aj vybavenia obce dopravou a technickou infraštruktúrou.

9.4. Infraštruktúra

9.4.1. Dopravná infraštruktúra

Cestná doprava

Najdôležitejšou cestnou komunikáciou v obci je cesta III. triedy č. III/2492 – cesta podregionálneho významu, ktorá je trasovaná východozápadným smerom Trnavá Hora - Žiar nad Hronom a prechádza južnou časťou územia obce. Na túto cestu sa napája cesta III/2486, končí v časti Centrum pri Obecnom úrade. Do riešeného územia zasahuje na východnom okraji cesta III/2487 Trnavá Hora – Jastrabá. Do riešeného územia v najjužnejšom cípe na krátkom úseku zasahuje rýchlostná cesta R1 - medzinárodný cestný ťah E58, multimodálny koridor TEN-T (súhrnná sieť), v katastrálnom území obce v dĺžke cca 0,36 km.

Existujúca cesta III/2492 plní funkciu súběžnej cesty k rýchlostnej ceste R1.

V r. 2015 bolo vykonané sčítanie dopravy s nasledovným výsledkom :

Sčítací úsek	cesta	T	O	M	Spolu
90428	R1	5244	18424	67	23735

Pre návrhové obdobie - rok 2035 je predpokladaná intenzita dopravy na základe koeficientov rastu v zmysle TP 07/2013 Prognózovanie výhľadových intenzít na cestnej sieti do roku 2040 nasledovná:

Sčítací úsek	cesta	T	O	M	Spolu
90428	R1	9491	36295	126	23735
Koeficient nárastu	R1	1,81	1,97	1,89	45912

Na cestách III/2492, III/2486 a 2487 sčítanie nebolo vykonané. Nárast automobilov v obci Pitelová bude odrážať reálny stavebný rozvoj, nakoľko sa jedná o koncovú obec bez tranzitnej dopravy a len s minimálnou výrobnou činnosťou.

Železničná doprava

Riešeným územím prebiehajú trasy dvoch železničných tratí v správe ŽSR. Takmer súbežne s rýchlostnou cestou R1 severne od nej je trasa železničnej trate č. 121 zaradená v sieti TEN – T Hronská Dúbrava – Palárikovo a trať č. 118 A Zvolen osobná stanica – Hronská Dúbrava - Vrútky. Železničné priecestia sú bez závorov, železničná zastávka alebo stanica v riešenom území sa nenachádza. Obe železničné trate prechádzajú mimo zastavané územie obce. Ocgranné pásmo trate č. 118 A Zvolen osobná stanica – Hronská Dúbrava - Vrútky na krátkom úseku zasahuje záhrady obytného územia časti Čierne zeme. V tejto ploche nie je navrhovaná nov výstavba a vzhľadom k minimálnej premávke je vplyv železnice na obytné územie malý.

V návrhu sú železničné trate rešpektované bez zásahu, nie sú navrhnuté nové priecestia alebo križovania. V návrhu je rešpektovaná požiadavka na rezervovanie koridoru pre zdvojkoľajnenie medzistaničného úseku Hronská Dúbrava - Žiar nad Hronom na rýchlosť 120 km/h a pre zvýšenie najvyššej traťovej rýchlosti na traťovom úseku Hronská Dúbrava - Horná Štubňa zo 60 na 70 km/h.

Cyklistická doprava

Okrajom riešeného územia vedie časť jednej značenej cyklotrasa č. 2556 - Pohronsko – Kremnický okruh. V návrhu je riešené prepojenie funkčnej plochy rekreácie a športu v regulačnom celku Čierne zeme s existujúcim športovým areálom v časti Centrum cyklotrasou, cyklotrasa z časti centrum obce do časti Kuricovci. V návrhu územného plánu sú riešené jestvujúce trasy lesných a poľných ciest pre potreby cykloturistiky. Cyklistické trasy riešiť ako samostatné, v súbehu s regionálnymi komunikáciami ako samostatný cyklistický pruh.

9.4.2. Zásobovanie vodou a odkanalizovanie

V obci je vybudovaný obecný vodovod, ktorý pozostáva z ôsmich vodovodov, ktoré sú napájané z piatich miestnych zdrojov a studní. Pre uvedené zdroje je vydané rozhodnutie OÚ B. Štiavnica č. 2009/01350/ZH_BEZ zo dňa 28.9.2009 s povolenými množstvami. Pre obec Pitelová je potrebné k návrhovému roku zabezpečiť pitnú vodu v množstve $Q_{\max} = 3,3 \text{ l.s}^{-1}$. Súčasné vodné zdroje vykazuje pre navrhovaný rozvoj deficit $-1,49 \text{ l.s}^{-1}$. Na vykrytie deficitu navrhujeme využívať nový vodný zdroj U Čabáka s výdatnosťou $Q = 0,6 \text{ l.s}^{-1}$.

Na zabezpečenie vykrytia deficitu navrhujeme zrealizovať hydrogeologický prieskum na získanie nového zdroja pitnej vody. Podľa Vodohospodárskej bilancie množstva podzemných vôd za rok 2019 (SHMÚ, 2020) riešené územie spadá do hydrogeologického rajónu V - 082 Neovulkanity Kremnických vrchov_subrajónu povodia Hrona_ HN 10 - čiastkový rajón V časti pohoria, kde pre bilančný profil 5600 Hron - Žiar nad Hronom sú využiteľné množstvá podzemných vôd $164,50 \text{ l.s}^{-1}$ a odber $4,94 \text{ l.s}^{-1}$. Bilančný stav pre tento profil je dobrý. Z uvedeného môžeme konštatovať, že hydrologický prieskum je potrebné zrealizovať v hornej časti obce. Vychádzame aj zo schváleného strategického dokumentu Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027 (MŽP SR, 2020), jeho prílohy č. 11, kde pre obec Pitelová sa konštatuje „Doplniť vodný zdroj v hornej časti obce“.

Riešené lokality budú zásobované pitnou vodou predĺžením jestvujúceho potrubia a realizáciou nových vodovodov v jednotlivých navrhovaných nových funkčných plochách za podmienky realizácie nového vodného zdroja u Čabáka a nového vodného zdroja vybudovaného na základe hydrogeologického prieskumu. Realizácia tohto nového vodného zdroja podmieňuje výstavbu v II. etape - v regulačnom celku Gálička.

Odvádzanie a čistenie splaškových vôd

Súčasný stav

Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Splašky zo všetkých objektov sú likvidované individuálne. Územný plán navrhuje vybudovanie obecnej kanalizácie a 2 obecné mechanicko – biologické ČOV. Vyčistené vody z MB ČOV musia spĺňať požiadavky nariadenia SR č. 269/2010 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd, aby sa dosiahli environmentálne ciele pre povrchové vody a podzemné vody v súlade s § 5 vodného zákona. V prípade nedosiahnutia tejto požiadavky, tzn. ak predchádzajúce stupne čistenia neboli dostatočne účinné navrhujeme dobudovať v ČOV terciálne čistenie odpadových vôd pre vyústením do recipientu.

V regulačných celkoch navrhujem vybudovať hlavný kanalizačný zberač A trasovaný pozdĺž cesty III/2486, so začiatkom v časti Pitelová Horný koniec a ukončením v MB ČOV situovanej pri bývalom poľnohospodárskom podielnickom družstve Hron Pitelová, navrhovaný regulačný celok Výrobný areál. Na hlavný kanalizačný zberač navrhujeme napojiť vedľajšie kanalizačné zberače B, ktorý bude odvádzať splaškové vody z reg. celku Pitelová Horný koniec, vedľajší kanalizačný zberač C a D, ktorý bude odvádzať splaškové vody z celku Gálička, vedľajší kanalizačný zberač E, ktorý bude odvádzať splaškové vody z celku Gálička a Kemeničie a vedľajší kanalizačný zberač F, ktorý bude odvádzať splaškové vody z reg. celku Pitelová Centrum. Likvidáciu splaškových vôd navrhujeme na mechanicko – biologickej čistiarne odpadových vôd (MB ČOV). Vyčistené odpadové vody z MB ČOV navrhujeme zaustiť do recipientu Pitelová. MB ČOV navrhujeme situovať pod obcou Pitelová – Centrum pri Výrobnom areáli (bývalom Poľnohospodárskom podielnickom družstve Hron Pitelová). V regulačných celkoch je potrebné vybudovať splaškovú kanalizáciu v dĺžke 5175 m profilu DN 300.

V regulačných celkoch navrhujem vybudovať splaškovú kanalizáciu v dĺžke 2555 m profilu DN 300 s ukončením v MB ČOV s vyústením vyčistených odpadových vôd do recipientu neznámeho potoka prechádzajúceho cez regulačný celok Čierne zeme.

V regulačnom celku Pitelová - Dolina a Kuricovci je navrhnuté odvádzať splaškové vody do nepriepustných žump s pravidelným vývozom.

Odvádzanie dažďových vôd

Dažďové vody zo striech navrhujeme zachytávať pre úžitkové účely do podzemných dažďových zásobníkov. V prípade prebytku dažďových vôd určených na vlastnú spotrebu navrhujeme dažďové vody po vykonaní podrobného hydrogeologického prieskumu záujmového územia a preukázaní schopnosti podložia vsakovať povrchovú vodu, odvádzať do vsakovacích objektov. Toto riešenie zabezpečí, že dažďové vody ktoré do územia spadnú ostanú v tomto mieste a tým sa zastabilizujú odtokové pomery v krajine, zvýši sa retenčná schopnosť povodia a podporí sa prirodzená akumulácia vody v riešenom území.

Navrhnuté je obnoviť zaorané záchytné priekopy privádzajúce dažďové vody do existujúcich poldrov západne od zastavaného územia obce.

9.4.3. Zásobovanie elektrickou energiou

Záujmovým územím prechádza 22kV vedenie č.303, vzdušné. Toto vedenie slúži ako napájacie pre existujúce transformačné stanice VN/NN v riešenom území. Okrajom riešeného územia prechádza vzdušné vedenie 2x110kV, I.č.7503/7817.

Riešené územie je v súčasnosti prevažne zastavané. V území je vybudované celkom 8 trafostaníc VN/NN, 7 stožiarových a 1 kiosková, o celkovom inštalovanom výkone 1,34 MVA.

NN sekundárne rozvody 3x400/230 V po obci sú prevedené väčšinou holými vodičmi AlFe na betónových stĺpoch a miestami závesnými káblami RETILENS. Z trafostaníc TS2 a TS4 sú prevedené aj vývody zemnými káblami.

Vonkajšie osvetlenie je riešené LED svietidlami na výložníkoch osadenými na stĺpoch sekundárnej NN siete. Rozvod pre napájanie verejného osvetlenia je prevedený vodičmi AlFe6 16 mm², ktoré sú napojené zo skríň RVO pre ovládanie osvetlenia.

Pre zásobovanie riešeného územia elektrickou energiou bude potrebné jednak posilniť existujúce zdroje, u ktorých bude možné zvýšenie výkonu, a vybudovať nové blokove transformačné stanice VN/NN.

- ako zdroje elektrickej energie pre riešené územie budú slúžiť jednak existujúce transformačné stanice VN/NN, o celkovom počte 8 staníc, a jednak navrhnuté blokove transformačné stanice VN/NN, v celkovom počte 5 staníc, o celkovom inštalovanom výkone 1340 kVA (v súčasnosti), a 4200 kVA (výhľad).

Výkony jednotlivých zdrojov budú navrhnuté nasledovne:

	exist. stav:	výhľad:
- trafostanica Pitelová Obec 2 - horná (T1):	250 kVA	400 kVA
- trafostanica Pitelová Obec 3 - horná (T2):	250 kVA	400 kVA
- trafostanica Pitelová – Čierne zeme (T3):	160 kVA	400 kVA
- trafostanica Pitelová - Záhrady (T4):	160 kVA	400 kVA
- trafostanica Pitelová - Kuricovci (T5):	100 kVA	100 kVA
- trafostanica Pitelová Obec 1 - dolná (T6):	160 kVA	160 kVA
- trafostanica Pitelová - PD (T7):	100 kVA	100 kVA
- trafostanica Pitelová - Kuricovci nová (T8):	160 kVA	250 kVA
- trafostanica TS1.1-N:	-	400 kVA
- trafostanica TS1.2-N:	-	160 kVA
- trafostanica TS2.1-N:	-	400 kVA
- trafostanica TS3.1-N:	-	630 kVA
- trafostanica TS3.2-N:	-	400 kVA
- celkom inštalovaný výkon:	1 340 kVA	4 200 kVA

Napájače VN pre navrhované trafostanice budú navrhnuté káblami VN 22kV uloženými v zemi, ako lúčová sieť, pripojené na existujúce vonkajšie vedenie VN I.č.303.

Sekundárne kábelové rozvody NN budú navrhnuté káblami NN 1kV NAYY-J, uloženými v zemi, a napojenými z navrhovaných trafostaníc VN/NN. Rozvody budú vedené cez rozpojovacie skrine, umiestnené na križovatkách miestnych komunikácií. Z týchto skríň budú napojené pilierové elektromerové rozvádzače pre jednotlivé RD, ktoré budú umiestnené na verejne prístupných miestach.

Verejné osvetlenie v navrhovaných lokalitách bude prevedené na oceľových osvetľovacích stožiaroch s úspornými LED svietidlami.

9.4.4. Zásobovanie plynom

Obec nie je plynofikovaná a v návrhu územného plánu sa s plynifikáciou neuvažuje.

9.4.5. Elektronické komunikácie

Na území obce existuje pevná telefónna sieť a mobilná spoločnosti Slovak Telekom a mobilná sieť Orange a O2. Digitalizáciou telefónnej siete sa výrazne zlepšila komunikačná dostupnosť a využitie internetu. Pevnú telefónnu sieť je navrhnuté predĺžiť do navrhovaných ulíc.

V obci nie je pošta, poštové služby zabezpečuje obec Trnavá Hora.

9.4.6 Odpadové hospodárstvo

V obci je zavedený separovaný zber odpadu. Separujú sa plasty, papier, sklo, textil, autobatérie, elektronický odpad, bioodpad a kuchynský odpad. Všetky domácnosti majú svoje nádoby na odpad, ktoré sú 1x alebo 2x v mesiaci podľa druhu odpadu vyvázané spoločnosťou Technické služby Žiar nad Hronom. Podľa vyjadrenia MŽP sú v riešenom území evidované skládky odpadu, reálne tieto skládky neexistujú.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.

Prvá zmienka o obci je z roku 1264, ale písomný záznam neexistuje. Písomná zmienka o obci pochádza z r. 1487 pod názvom PICHTOFALVA. Názov obce sa viackrát menil, súčasné pomenovanie sa uvádza od r. 1564. Pôvodne obec ležala pri rieke Hron. V dôsledku tureckých vojen a stavovských povstaní sa presťahovala do hôr.

Kraj v ktorom sa obec nachádza pokrývali ťažko priechodné lesy, ktoré patrili kráľom z rodu Arpádovcov. Lesy boli obľúbeným miestom na usporiadanie poľovačiek kráľovskej družiny. Povešť hovorí o tom, že na týchto loveckých potulkách pomáhali aj obyvatelia bývajúcí v osade a pri oddychu sa ponúkali prípitkom „ PITE-LOVCI" . Takto vraj osada dostala pomenovanie Pitelová.

Pitelová vynikala v rozlohe a kvalite lúk. Nekvalitné pôdy a ich ťažké obrábanie sťažovali život už aj tak dosť chudobným obyvateľom. V roku 1476 pribudol Pitelovej vlastný mlyn, čím získala dôležité postavenie (dovtedy to bol spoločný mlyn so Starou Kremničkou). Napriek tomu, že v okolitých obciach môžeme nájsť domy ovplyvnené nemeckým štýlom, si obyvatelia Pitelovej zachovali pôvodnú architektúru. Každý dom mal 3 miestnosti – prednú izbu, kuchyňu a komoru.

Od roku 1778 bola v hornej časti malá kaplnka, ktorú v roku 1857 zväčšili a v roku 1914 z nej prestavali kostol, ktorý je zasvätený Panne Márii Ružencovej. Väčšina obyvateľov bola a aj je katolíckeho vyznania, žijú tu aj evanjelici a židia, ale len vo veľmi malom počte.

O ďalšom dôležitom dedinskom objekte, škole, je prvá zmienka až v roku 1785. Nevýhodou v tomto období bolo, že aj štátne školy museli financovať obce, ktoré školu mali. V rokoch 1918-1919 mala škola 1 triedu a 131 žiakov a v roku 1932-1933 už 2 triedy so 132 žiakmi. Vyučovacím jazykom bola slovenčina. Do školy chodili len tie deti, ktoré chceli alebo tie, ktoré mali na to popri ťažkej práci čas.

Vznikom samostatnej Československej republiky sa začína aj nové dynamickejšie obdobie rozvoja obce. Staré administratívne členenie sa mení k 01.01.1923. Takto vzniká okres Kremnica, pod ktorý spadá aj obec Pitelová. Kremnický okres bol ďalej rozdelený na 9 obvodných notariátov, pričom obec bola zadelená pod notariát Sv. Kríž nad Hronom. V roku 1960 sa po reorganizácii územného usporiadania sa naša obec stáva súčasťou nového okresu Žiar nad Hronom. V roku 1996 sa novým územnosprávnym členením pôvodný okres Žiar nad Hronom rozdelil na okresy Žiar nad Hronom, Banská Štiavnica a Žarnovica , pričom začlenenie obce sa nemení a je v platnosti i v súčasnosti. (PHSR 2020-2027)

Cez druhú svetovú vojnu obyvatelia obce podporovali partizánske jednotky. Spomienkou na nich je pomník postavený v obci, svedčiaci o vďačke miestnych obyvateľov. Pitelová bola oslobodená 4. apríla 1945.

Obec je tvorená siedmymi samostatnými skupinami v zásade je koncová. Len východno hranicou katastrálneho územia v prieniku s katastrálnym územím obce Trnavá Hora je vedená cesta III. triedy do Jastrabej a Bartošovej Lehôtky, kde sa napája na cestu I/65.

Na pôvodnú zástavbu objektov typickej vidieckej architektúry - (jednopodlažné domy prevažne so sedlovými strechami orientované štítom rovnobežne s ulicou) nadväzuje novšia zástavba v prelukách alebo v okrajových častiach obce. Mnohé z týchto objektov prešli viac alebo menej vhodnými prestavbami. Napriek tomu centrálna časť tejto starej zástavby obce pôsobí ako kompaktný celok. Občianska vybavenosť je zastúpená minimálna. Plochy verejnej zelene sú zastúpené malým „parčíkom“ kde je umiestnený Spoločný hrob partizánov, ktorý je jedinou pamiatkou zapísanou Ústrednom zozname pamiatkového fondu.

V záujme ochrany čiastočne zachovanej pôvodnej zástavby po stranách miestnej komunikácie je v územnom pláne rešpektovaná pôvodná urbanistická štruktúra, parcelácia, historický pôdorysný tvar zástavby, objektová skladba, výškové a objemovo-priestorové usporiadanie objektov, architektonický výraz uličných priečelí aj so zachovanými tvaroslovnými prvkami architektúry vrátane charakteristických foriem oplotenia s bránami. Nová zástavba by mala nadviazať na pôvodnú.

Žiadny objekt na území obce nie je zapísaný v ústrednom zozname pamiatkového fondu.

Archeologické nálezy

V riešenom území - v zastavanom aj nezastavanom území nie sú evidované archeologické náleziská.

Evidencia pamätihodností obce

V súlade s ustanovením § 14 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu môže obec rozhodnúť o vytvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).

V katastri obce sa nenachádzajú žiadne paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).

Hlavným zdrojom znečisťovania ovzdušia, hlučnosti a vibrácií doprava a lokálne vykurovacie zdroje. Znečistenie ovzdušia spôsobené diaľkovým prenosom imisií nie je možné na lokálnej úrovni ovplyvniť.

Územie obce sa nachádza v nízkom a strednom radónovom riziku (eU 63,0 %). Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:

- výskyt stredného radónového rizika.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je navrhnuté posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z, o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.

- znečisťovanie podzemných vôd splaškovými vodami priamo vypúšťanými do rigolov
- distribúcia vody v území, zrýchlený odtok povrchovej vody v území počas privalových dažďov z makroštruktúr ornej pôdy, ktorý spôsobuje eróziu a ohrozuje samotné sídlo,
- hlučnosť a prašnosť z motorovej prevádzky
- plochy trvalých trávnych porastov podliehajúce sukcesným zárastom,
- ohrozenie biodiverzity a funkčnosti regionálnych a nadregionálnych prvkov ÚSES v dôsledku poľnohospodárskej a lesohospodárskej činnosti,

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.

Počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovaného riešenia ÚPN s predpokladaným demografickým vývojom je popísaný v časti B kapitola B3.

ÚPN obsahuje riešenia, ktoré z vyššie uvedeného hľadiska so sebou prinášajú celý rad pozitívnych riešení na skvalitnenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo.

ÚPN obce neobsahuje riešenia, ktoré by niesli riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, alebo narušovali pohodu a kvalitu života, resp. stav životného prostredia. V kapitole B17 definuje sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Vplyvy na horninové prostredie sa prejavia iba v etape výstavby jednotlivých objektov. Vplyv bude pôsobiť krátkodobo, lebo priestory sa v ďalšej fáze realizácie vyplnia stavebnými objektmi. Územný plán nebude mať vplyv na geodynamické javy a geomorfologické pomery.

3. Vplyvy na klimatické pomery.

Navrhované riešenie nebude mať nepriaznivý vplyv na klimatické pomery. Vzhľadom na navrhované vysoký koeficient zelene v urbanizovaných plochách a rozšírenie plôch verejnej zelene sa predpokladá priaznivý vplyv na klimatické pomery.

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).

Dominantný nepriaznivý vplyv na ovzdušie má automobilová doprava a s tým súvisiaca koncentrácia prízemného ozónu.

Prevádzkovatelia objektov musia plniť povinnosti prevádzkovateľa zdroja znečisťovania ovzdušia v zmysle zákona o ovzduší a súvisiacich predpisov. Najvyššie hodnoty koncentrácie znečisťujúcich látok v okolí musia byť nižšie ako sú príslušné imisné limity.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).

Kvalitu podzemných vôd tejto oblasti ovplyvňuje antropogénna činnosť. Prienik látok organického aj anorganického pôvodu do povrchových tokov a do podzemných vôd spôsobuje aj poľnohospodárska výroba.

Riešenie územného plánu nemá nepriaznivý vplyv na vodné toky pretekajúce riešeným územím. Rešpektujú sa vodné toky v území obce - Hron, Pitelová, Ihráčsky a bezmenné toky s ich brehovými porastmi. Rešpektuje sa hranica záplavového územia vodného toku Hron, pre ostatné vodné toky hranica záplavového územia nie je určená.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).

Realizácia objektov vo väzbe na navrhované riešenie územného plánu si vyžiada záber poľnohospodárskej pôdy 27,9291 ha. Záber poľnohospodárskej pôdy v zastavanom území je 11,4332 ha. Záber poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia: 16, 4959 Počas výstavby objektov bude potrebné vykonať skrývku humusového horizontu poľnohospodárskych pôd odnímaných natrvalo a zabezpečiť ich hospodárne a účelné využitie na základe bilancie skrývky humusového horizontu.

Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely v katastrálnom území obce Pitelová je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy je podrobne spracované v kapitole B.17.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).

Územný plán navrhuje rozvoj územia v zastavanom území na využiteľných voľných plochách a tiež mimo zastavané územie obce v kompaktných plochách priamo nadväzujúcich na zastavané územie pri zachovaní členenia urbanisticky samostatných častí – regulačných celkov. Realizácia navrhovaných rozvojových zámerov nebude mať vplyv na vzácne, ohrozené druhy flóry a fauny ani na ich biotopy a ich zdravotný stav.

8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.

Z hľadiska vplyvov na krajinu nie sú predpokladané významné negatívne vplyvy. Časť navrhovaných rozvojových lokalít je lokalizovaná v zastavanom území, dostavbou voľných parcelných prieluk, dostavbou už čiastočne zastavaných ulíc, teda nedôjde k významným zmenám v štruktúre krajiny, ani jej scenériu.

Nové funkčné plochy - Kemeničie v I. etape a Gálička v II. etape územne a funkčne nadväzujú na súčasné zastavané územie.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.

V riešenom území sa žiadne chránené územie nevyskytuje. Územím obce prebieha jeden nadregionálny biokoridor - jeho južnou časťou (Hron) V trase nadregionálneho biokoridoru je obojstranná sprievodná vegetácia vodného toku. Riešenie územného plánu trasy biokoridoru rešpektuje a z tohto dôvodu na ne nebude mať nepriaznivý vplyv.

Na základne uvedených údajov konštatujeme, že vplyv navrhovaného rozvoja v územnom pláne obce Pitelová je nevýznamný.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.

Riešenie územného plánu nebude mať nepriaznivý vplyv na kultúrne, historické pamiatky, ani na archeologické náleziská.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Paleontologické náleziská sa v riešenom území nenachádzajú. Významné geologické lokality sa v riešenom území nenachádzajú.

12. Iné vplyvy.

Iné vplyvy navrhovaného strategického dokumentu neboli v rozsahu tohto hodnotenia identifikované.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

Predkladaná dokumentácia Návrhu územného plánu obce Pitelová predstavuje rozsiahle spracovanú dokumentáciu zaoberajúcu sa rozvojom územia obce. Zákon č. 50/1976 Zb., o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v § 2, ods. 1, písmeno g) stanovuje, že územné plánovanie „určuje zásady využívania prírodných zdrojov, podmienok územia a celého životného prostredia, aby sa činnosťami v ňom neprekročilo únosné zaťaženie územia, aby sa vytvárala a udržiavala ekologická stabilita krajiny“.

Vplyvy na životné prostredie a ochranu prírody a krajiny nie je možné v tejto fáze vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi. Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy v oblasti zložiek životného prostredia a ochrany prírody a krajiny.

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Územný plán rieši zlepšenie environmentálnej situácie odstránením bodových dopravných problémov obnovou zaoraných priekop privádzajúcich dažďovú vodu do existujúcich poldrov, a tým zamedzenie záplav pri prítokových dažďoch. Územný plán navrhuje realizáciu splaškovej kanalizácie v piatich častiach, kde je sústredená väčšia časť obyvateľstva a tiež aj zariadení vybaveností a výroby.

Navrhnutá je možnosť ekonomického rozvoja využitím existujúceho areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva pre rozvoj remesiel a výrobných prevádzok a tiež aj iných hospodárskych činností bez nepriaznivého vplyvu plochy bývania a na stav životného prostredia.

Osobitná pozornosť je venovaná ochrane prírody a krajiny včítane územného systému ekologickej stability.

Riešenie územného plánu rešpektuje ochranu poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov

s úplne primeraným záberom pôdy. Vo vnútri hranice zastavaného územia a v parcelných prielukách je navrhnutých 41% navrhovaných funkčných plôch, mimo zastavané územie je navrhnuté 59% funkčných plôch.

Realizáciou navrhovaného riešenia v súčinnosti so schváleným Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja sú vytvorené predpoklady pre stabilizáciu počtu obyvateľov, resp. jeho mierny nárast ako rezidenčnej obce a zvyšovaním počtu pracovných miest v obci.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

Vzhľadom na charakter strategického dokumentu ako aj k procesu jeho spracovania, ktorý bol založený na princípe partnerstva, je Územný plán obce Pitelová spracovaný v jednom variante ako výsledok dohody jednotlivých členov partnerstva pri zapracovaní prevažnej väčšiny vzniknutých pripomienok.

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.

Vzhľadom na veľkosť obce nie je určené spracovanie iných variantov okrem nulového.

2. Porovnanie variantov

Návrh územného plánu je spracovaný v jednom variante. Porovnanie je bezpredmetné, nakoľko sa jedná o porovnanie s nulovým variantom - t.j. stav, ktorý je bez platného územného plánu.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia.

Proces hodnotenia vychádzal metodicky zo zák.č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v platnom znení. Návrh územného plánu vychádzal z komplexných prieskumov a rozborov riešeného územia, krajinnoekologického plánu a zo schváleného Zadania územného plánu, ktoré analyzovali stav územia a životného prostredia a problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení.

V dokumente sú použité údaje o intenzite dopravy staršieho dáta vzhľadom na to, že novšie dáta neboli k dispozícii. Taktiež údaje o znečistení vodných tokov nie sú k dispozícii. Návrh územného plánu bol spracovaný na základe pripomienok k Zadaniu bude doplnený o pripomienky z prerokovania a odporúčania záverečného stanoviska, čím nedostatky

a neurčitostí v návrhu územného plánu obce Pitelová budú znížené na minimum.

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie.

Koncept riešenia Územného plánu obce Horná Lehota vychádza z odborných poznatkov a analýz, ktoré boli vypracované podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a vyhl. č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Územný plán obce vychádza zo zhodnotenia súčasného stavu obce, z rozvojových možností a z územnej a priestorovej disponibility stanovenej v Prieskumoch a rozboroch pre spracovanie Územného plánu obce. Výstupy z riešenia územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa, ktorou je Územný plán Veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení jeho doplnkov a zmien boli zohľadnené pri vypracovaní konceptu územného plánu obce.

V procese tvorby spracovateľa územného plánu navrhujú spôsoby riešenia problémov rozvoja územia tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu stavu životného prostredia a aby bolo možné vyriešiť jestvujúce problémy vo všetkých dotknutých oblastiach.

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Ing. Arch. Beáta Mikušová, AA 0549 - hlavný riešiteľ UPN obce Pitelová
Ing. Róbert Roth, krajinný inžinier

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- Územný plán veľkého územného celku Banskobystrického kraja v znení zmien a doplnkov z roku 2004, 2007, 2010 a 2014
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žiar nad Hronom (2013)
- Program sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce Pitelová na roky 2020 - 2027
- Prieskumy a rozborý Územného plánu obce Pitelová vrátane Krajinoekologického plánu
- Schválené Zadanie územného plánu obce Pitelová
- Atlas krajiny SR
- Verejné dostupné informácie na portáloch SHMU, Štatistického úradu SR, Ministerstva životného prostredia, cestnej databanky, enviroportalu, VUPOP, prípadne ďalších.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu obstarávateľa

Pitelová, august 2021

.....

Martina Záhorcová
Starostka obce